

Miročnina znaša mesečno 25 Din, za
izposodstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravitelje: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 190
Računi pri pošti št. zavodi: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.160; Wies
Nr. 105.241.

Ljubljana, 12. aprila.

Število ministrstev je bilo v Jugoslaviji mnogo preveliko. V začetku smo jih imeli celo 19. Da je to napačno, se je kmalu uvidelo, toda nihče ni imel pravega poguma, da se resno loti sistematičnega reduciranja. Res je eno ministrstvo izginilo že l. 1921.: »Ministrstvo isbrane in obnovne zemlje.« Izginilo je v pravem pomenu besede, kajti ves uradniški aparat se je razšel in tudi ostankov menda ni nikjer več. Od agend so se malenkosti prenesle na ministrstvo za socialno politiko, a še nekaj manje od teh malenkosti na ministrstvo za kmetijstvo. Po svojem bistvu je uklenjeno ministrstvo bilo gospodarskega značaja in je torej v akciji za spajanje gospodarskih ministrstev naravnolo začetek. Lani je sledilo ministrstvo za izenačenje zakonov, a s prvim aprilom t. l. so bila uklenjena štiri ministrstva, med njimi dva gospodarska: ministrstvo za agrarno reformo in ministrstvo za pošto in brzojav. Prvo se je združilo z ministrstvom za kmetijstvo, kamor je spadalo že od početka; drugo se je nekoliko neutemeljeno združilo z ministrstvom za zgradbe, kamor je iz ministrstva za kmetijstvo prešla tudi direkcija za vodo.

Po novem stanju imamo v državi torej sledeča gospodarska ministrstva: finančno ministrstvo z direkcijo carin in z upravo državnih monopolov; ministrstvo za kmetijstvo; ministrstvo za šume in rude; ministrstvo trgovine in industrije; ministrstvo javnih del in ministrstvo za promet. Vsega torej šest gospodarskih ministrstev, dočim jih je bilo takoj po ujedinjenju devet. Število gospodarskih ministrstev se je torej zmanjšalo v teku 10 let ravno za eno tretjino. Čujejo pa se glasovi, da bi se spajanje gospodarskih resorov moralo še nadaljevati, češ da bi se s tem državna gospodarska politika popreje privedla na zdrav tir, kakor pri sedanjem stanju. Ljudje, ki dobro poznajo vse pogoje in težave, s katerimi se danes rešujejo razna gospodarska vprašanja v centralnih državnih uradih, so po večini mišljenja, da bi nadaljevanje politike spajanja v resnici bilo za stvar koristno.

V beograjskih, a tudi v mnogih drugih gospodarskih krogih se mnogo govori o potrebi obnove starega srbskega »ministrstva narodne privrede«. V ta namen bi se morala združiti ministrstva za kmetijstvo, za šume in rude ter za trgovino in industrijo. Za kmetijstvo in šume obstoji skoraj v vseh državah eno samo ministrstvo in tudi po prirodi posla bi moralo poljedelstvo in šumarstvo biti v enem ministrstvu. Pričačevalo se je, da do tega spajanja pride že sedaj. Zakaj je izostalo, se ne ve, toda bo moralo priti čim prej na vrsto. Rude bi pri tej priliki prešle na ministrstvo javnih del. Javnost se danes sprašuje, kateri momenti so bili leta 1918, merodajni, da so se šume in rude združile v posebno ministrstvo. Morda je dovolj, ako rečemo, da stvarnih razlogov ni bilo. Zgodovina ustanovitve tega ministrstva spada med pikantnije našega ujedinjenja.

Najinteresantnejše pa je vprašanje odnošajev med resortom kmetijstva in resortom trgovine in industrije. Ni dvoma, da sta oba resorta v zelo živahnih medsebojnih odnosih in da se njuna politika mnogokrat križa. Zagovorniki čisto agrarne politike povdarjajo, da kmetijski interesi redno izgubijo bitko ter navajajo kot najboljši dokaz carinsko politiko naše države in trgovinske pogodbe, katerim da skoraj redno sledi padanje našega izvoza agrikulturnih pridelkov in s tem poslabšanje naše gospodarske bilance. Iz tega zaključujejo, da bi bilo treba združiti ministrstvo trgovine in industrije z ministrstvom kmetijstva ter tako priti do spojitve vseh gospodarskih upravnih panog v en sam narodnogospodarski resort, v katerem bi se pod enotnim vodstvom vršilo izenačevanje nasprotujočih si interesov mnogo pravilnejše in pravičnejše, nego je to sedaj mogoče. Opozarja se na to, da je podobno združenje izvedel tudi Mussolini v Italiji, in sicer z zadovoljivim uspehom.

Industrijski, obrtniški in trgovski krogi zlasti v zapadnih krajih države so po večini nasprotniki te ideje. Tudi oni ne zanikajo sicer, da mora gospodarska politika naše države upoštevati dejstva, da je Jugoslavija agrarna država, smatrajo pa, da so je tudi vprašanjem neagrarne produkcije posvečala dosedaj premajhna pažnja in bi, dokler razmere niso popolnoma normalizirane, ukinitje samostojnega resora za trgovino, obrt in industrijo ogrožalo skromne dosedanje rezultate tega ministrstva in vsa reformna vprašanja odgodilo. Interesantno je, da so tudi kmetijski krogi bili početka proti spajanju s podobnimi razlogi, češ, nevarnost je, da bi bila kmetijska stroka v skupnem resoru še bolj potisnjena v stran. V zadnjem času pa je v teh krogih nastal preokret in »Udruženje jugoslovenskih agronomov« je se nedavno izreklo za združenje obeh resorov z utemeljitvijo,

Velike spremembe v vodstvu naše vojske Upokojenih je 36 generalov s šefom generalnega štaba P. Pešičem na čelu - Ljubljanski divizionar general Nedić imenovan za pomočnika komandanta III. armije

Beograd, 12. aprila p. Kakor znano se pripravljajo novi zakoni o stroju vojske, ki bo v mnogem spremenil dosedanje določbe. V zvezi s temi pripravami so bile sedaj izvršene tudi velike spremembe na višjih oficirskih položajih. Današnji Vojni list objavlja velik kraljev ukaz o imenovanju, premeštvu in upokojitvi višjih oficirjev. S tem ukazom so izvršene zlasti važne spremembe pri armijskih komandah. Upokojenih je 36 generalov, med njimi je penzioniran načelnik generalnega

štaba arm. general Petar Pešič, nadalje sta upokojena general Krsta Smiljanić, armijski komandant v Sarajevu in general Boža Terzić, armijski komandant v Nišu. Penzioniran je tudi kontreadmiral Metod Koch, komandant III. obalne cone v Kotoru. Med upokojenimi višjimi oficirji je kapetan bojnega broda Lenart Jeločnik. Dosedanji komandant Dravske divizijske oblasti div. general Milan Nedić je imenovan za pomočnika armijskega komandanta v Skoplju.

Ustavna vprašanja niso aktualna Neutemeljene tendenciozne vesti v Srbiji o povišanju davkov - Vprašanje inozemskega posojila - Delovni program Vrhovnega zakonodajnega sveta

Beograd, 12. aprila, r. V zvezi s pripravljajočim se novim zakonom o splošni upravi se mnogo govori, da pride tem povodom do nove definitivne upravne razdelitve države ter se tudi širijo vesti o pripravah za novo ustavo. Na merodajnem mestu se temu nasproti povdarja: Vesti, da se vlada peča z ustavnimi projekti, so povsem netočne. Naloga vlade so finančne, gospodarske in upravne reforme, ki se že izvajajo in se bodo še pospešile. Preden ne bo ta naloga izvršena, ustavno vprašanje ni aktualno in se o njem ne vodi nobena diskusija, a še manj vršijo kakršnekoli priprave. Točno je, da zlasti upravne reforme, ki se uvajajo, ne bodo brez vpliva na končno ureditev ustavnega vprašanja, a to je povsem naravno, kajti ako se uvede dober in praktičen upravni sistem v korist države in zadovoljstvo naroda, se bo morala tudi nova ustava, kadar do nje pride, ozirati na izvedene in praktično preizkušene reforme.

Zagreb, 12. aprila, r. Današnje »Novosti« poročajo iz Beograda: Z ozirom na novi davčni zakon vlada nikakor ne želi, da se v katerikoli obliki povišajo davki in do tega tudi ne bo prišlo. Zato so tozadevne tendenciozne vesti, ki se širijo zlasti v srbskih krajih, izmišljene. Kar se tiče zunanega posojila, izjavljajo na merodajnem mestu: Za pridobitev velikega investicijskega posojila se sedaj intenzivno sploh ne dela in ne gre za to, da se tako posojilo v inozemstvu sklene, ker vodi vla-

da državo in državne posle s pomočjo rednih dohodkov, ki v to svrhu popolnoma zadostujejo. V kolikor se o posojilu sploh govori, je to samo nadaljevanje starih razgovorov iz prošlega režima. A ta zadeva se z naše strani sploh ne forsira, ker še ni prišel čas za velike investicije. Sicer pa država za svoje redne posle ne potrebuje nobenega posojila. Novi budžet je povsem realen, razen tega pa vlada s preureditvijo uprave še prilahnila ogromne vsote, ki jih bo porabila za pomoč potrebnim krajem in za zboljšanje materialnega stanja drž. uradništva. Kadar bo vlada rešila tekoče posle in spravila državni stroj v polni red, bo čas za načrte in za velike investicije: izgraditev železnic in cest, melioracije itd. Takrat se bo pričelo intenzivno delati na posojilih, a to ni pričakovati še v toku tega leta.

Beograd, 12. aprila, r. V ponedeljek se zopet sestane Vrhovni zakonodajni svet, kateremu bosta predložena pravilnik o polaganju izpitov za profesorje srednjih tehničnih šol in na zakon o državnih in samoupravnih cestah. Z ozirom na dosedanja prakso se smatra, da bodo prišli pred VZS samo zakoni in uredbe več ali manj tehničnega značaja. Pokazalo se je namreč, da razprave v VZS ne dajo pozitivnih rezultatov, ki bi bili bistveni za dotične zakonske projekte in se bodo torej važni in nujni zakoni donášali brez razprave v VZS.

Predsednik vlade pri vojvodi Stepanoviću Stanje sivolasega vojvode je trajno resno - Velike ovacije ministrskemu predsedniku

Beograd, 12. aprila, p. Ministrski predsednik general Pera Živković je sinoči v spremstvu svojega kabinetnega šefa Filipovića odpoval za avtomobilom v Čačak, kjer je danes posetil vojvodo Stepo Stepanovića. Ministrski predsednik je bil dolgo časa pri sivolasem vojvodi, ki je bil tega poseta izredno vesel. Stanje vojvode Stepanovića je v splošnem nespremenjeno. Minulo noč je prebil še dokaj mirno, vendar pa telesno vidno peša, ker še vedno odklanja hrano. Po posetu pri vojvodi je ministrski predsednik inspiciral državne urade v Čačku in se nato odpeljal proti Beogradu. V Gor. Milanovcu, kjer so ljudje zvedeli za njegov prihod, se je zbralo mnogo ljudi, ki so ministrskega predsednika navdušeno pozdravljali. Ministrski predsednik je pozval k sebi vse predstojnike državnih uradov v Gor. Milanovcu ter razpravljal z njimi o

krajevnih potrebah in željah naroda. Po dveurnem odmoru je nadaljeval pot proti Beogradu, kamor je došel nocoj pozno zvečer.

Jan Skala v Beogradu

Beograd, 12. aprila, p. Predstavnik lužičkih Srbov Jan Skala, je danes posetil zastopnika ministra zunanjih zadev, dr. Kumandija ter imel z njim dolgotrajen razgovor. Nato je obiskal nemškega poslanika in še nekatere predstavnike raznih nacionalnih in kulturnih organizacij. Jutri odputuje v Južno Srbijo, kjer bo posetil predvsem Skoplje. Prištno in Kosovo polje. Iz Južne Srbije bo krenil preko Sumadije v Bosno, od tam pa v Dalmacijo.

Ostavka na državno službo

Beograd, 12. aprila, p. Na predlog ministrskega predsednika je kralj podpisal ukaz, s katerim je sprejeta ostavka asistenta tehnične fakultete v Ljubljani Antona Suhodolea.

da je treba dati tudi pri trgovski in industrijski politiki prednost kmetijskim interesom kot interesom ogromne večine naroda.

Vsekakor se nahaja vprašanje nadaljnjega spajanja gospodarskih resorov v resni diskusiji in treba bo dobro pretehtati razloge na eni in drugi strani predno se intervirani krogi odločijo za definitivno stališče. Upati je, da bodo končno odločili najstvarnejši argumenti.

Pri tej priliki bo pa potrebno pokreniti tudi vprašanje direkcije carin. Načeloma je pravilno, da ta urad ne spada v resor finančnega ministrstva, temveč v resor narodnega gospodarstva. Glavna naloga carinske politike je v tem, da predvsem ščiti interese domače gospodarske produkcije, a s tem v zvezi v pravilni meri tudi interese obrambe domovine. Povojne razmere pa so v mnogih državah in tudi pri nas dale carinski politiki drugo obličje: pretvorile so jo v sredstvo za čim izdatnejše povečanje dohodkov državne blaginje. Fiskalni značaj premožnih carin je brez

Madžarska vlada uvaja fašistični sistem Komitatske skupščine na Madžarskem bi imele značaj korporativnega zastopstva po italijanskem vzorcu - Ostri protesti levice proti Bethlenovemu načrtu

Budimpešta, 12. aprila s. Na današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o upravnih reformi in je celokupna levčarska opozicija ostro napadala ministrskega predsednika Bethlena, čezar večeršnjih govor o bodoči sestavi komitatskih skupščin smatrajo v vseh socialno demokratiških in svobodomiselnih krogih za prikrito napoved uvedbe italijanskega sistema korporacij. Vsi govorniki so v tem smislu kritizirali večeršnjo izjava ministrskega predsednika. Demokrat Evgen Gal je označil govor kot poskus da bi se videlo kakšen odmev bi našla revizijska ustava, za katero stremi vlada. Demokratiški poslanec Fabian vidi v nameravani upravnih reformi uvedbo

fašističnega režima na Madžarskem. Poslanec Rassy zahteva mesto fašistične ustave splošno in enako volilno pravico, da bi 90 odstotkov volilcev lahko odklonilo politiko grofa Bethlena. Tudi socialistični poslanec Propper je govoril o fašističnih načrtih madžarske vlade in stavil ironično vprašanje, zakaj hoče vlada fašizem še ustavno zadržati, ko ta v resnici že obstaja. Brezstrankarski demokrat Josip Pakots je očital vladi, da kokerira s fašistično diktaturo in izjavil, da madžarski narod ne bo dopustil, da bi ministrski predsednik zadavil zgodovinski madžarski parlament. Seja je bila zaključena med splošnim ropotom.

Pogajanja za sestavo avstrijske vlade Stranke so se zblížale, toda kriza še ni rešena - Pričakuje se inicijative državnega kancelarja, ki bo določen v kratkem

Dunaj, 12. aprila s. Tudi današnji dan pogajanja za rešitev vladne krize ni prinesel zaključnih rezultatov, dasi so se vse štiri stranke v razgovorih o akcijskem programu nove vlade opet znatno zblížale. Landbund je izrazil željo, naj bi se že sedaj razpravljalo o kandidaturi bodočega zveznega kancelarja, in kakor se zdi, bo ta želja prodrla. Pristaši Landbunda in krščansko-socialni agrarci zastopajo stališče, da so razgovori med strankami tako daleč uspeli, da bi se

daj lahko designirani zvezni kancelar sam prevzel nadaljnji razplet krize, ker bi kot bodoči šef vlade lahko dal potrebna jamstva za izvršitev svojih obljub. Sedaj si stojijo nasproti posamezne skupine ali odbori, ki ne morejo prevzeti odgovornosti za prevzete obveznosti. Z agrarne strani se tudi naglašja, da bi moral bodoči kandidat delovati na to, da bi se razmerje med vsemi avstrijskimi deželami poglobilo in se Dunaj ne bi odtuševal provinciji.

Živahno volilno gibanje v Angliji Stranke so objavile svoje programe - Liberalci in konservativci prekašajo drug drugega v obljubah - Laburisti težko tekmujejo z obema bogatima strankama

London, 12. aprila, d. Kandidati liberalne stranke so izdali daljši proglas v katerem obljublajo, da bodo posvečali posebno pozornost zunanje-političnim vprašanjem. V prvi vrsti hočejo izposlovati pristop Anglije k haaskemu mednarodnemu razsodišču, pospešiti podpis čim večjega števila razsodiščnih pogodb, ki bodo omogočale, da se čim več mednarodnih sporov reši potom razsodišč. Vsi, ki bi jih ne bilo mogoče rešiti po razsodiščnih pogodbah pridejo pred svet Društva narodov. Liberalci bodo predlagali tudi to, da Anglija v sporazumu z Društvom narodov in Zedinjenih držav skliče splošno svetovno razorožitveno konferenco.

Zelo živahno volilno agitacijo vodijo tudi konservativci, ki so pričeli v svojih listih objavljati svoj program za bodoče delo. Kot višek konservativne volilne kampanje je smatral govor ministrskega predsednika Baldwinja, ki ga bo govoril prihodnji teden v enem izmed največjih londonskih gledališč Baldwin bo razvil načrte konservativne stranke za rešitev stanovanjskega vprašanja, razširitve industrijskih zasčičnih carin in predloge za povzdigo angleškega poljedelstva ter načrt o pokojninskem zavaroivanju malih poslovnih ljudi.

Splošno prevladuje naziranje, da pred razpustom parlamenta 10. maja ne bo izvršena nikaka rekonstrukcija kabineta. Vodstvo konservativne stranke je navzlic neuspehom pri zadnjih nadomestnih volitvah prepričano, da bo tudi sedaj izvoljevalo absolutno večino.

Zivo posega v volilno borbo tudi delavska stranka, ki pa je težko tekmuje z mogočno agitacijo konservativcev in liberalcev, ker nima tako bogatih volilnih fondov. Pri agitaciji jo močno ovirajo komunisti in levčarski elementi, očitajoci ji, da se je pomeščnila in odstopila od svojega prvotnega programa.

Prorokovanja o izidu volitev

London, 12. aprila, s. List »Evening Standard« je pozval številne delavske poslance, naj izrazijo svoje mnenje o izidu bodočih volitev. Iz odgovorov je razvidno, da bodo imeli konservativci v novi splojni zbornici večino kakih 60 glasov in da absolutne večine delavske stranke ni pričakovati. Delavski poslanci menijo, da bosta njihova stranka in konservativna prišli enako močni v spodnjo zbornico, in sicer z 260 do 290 mandati. Liberalcem obetajo je 60 do 70 mandatov.

Anketa o šolski reformi na češkoslovaškem Zborovanje se je izjavilo za dosedanja šolski sistem

Praga, 12. aprila, h. Danes opoldne je prosvetni minister dr. Štefanek zaključil anketo o šolski reformi, ki je trajala pet dni in na kateri je govorilo skoraj 200 govornikov. Minister je karakteriziral bistva ankete in resumiral njen izid. Večina govornikov se je izrekla za petrazredno ljudsko in teji priključeno tri razredno meščansko šolo. O predlaganem podaljšanju šolske obveznosti do 15. leta bo treba šele posebej razpravljati. Glede predloga enotnih šol je zavzela večina govornikov odklonilno stališče, dočim se je izrekla za ohranitev dosedanjih meščanskih in srednjih šol na istih sedežih. Na vprašanje glede organizacije srednjih šol in klasičnih jezikov na srednjih šolah se je izjavila anketa popolnoma jasno, da je

za ohranitev sedanje dvoine podlage, to je gimnazije in realne gimnazije, da se s tem ustrezne različni nadarjenosti dijaštva. Razprava o vprašanju strokovnih šol (obrtnih, poljedelskih itd.) so pokazale, da se le-te lepo razvijajo. Za zakoniti obstoj obrtno-nadaljevalnih šol se vrše priprave. Glede zrelostnega izpita na srednjih šolah je bila večina udeležencev mnenja, da naj ostane v današnji obliki in veljavi; le par govornikov je bilo mnenja, naj se deloma izpremeni, nikakor pa ne odpravlj. Celotna slika ankete je, da naj ostanejo osnovne, meščanske in srednje šole nadalje, reformirajo ali izpopolnijo pa naj se samo obrtne, trgovske in nadaljevalne šole.

Pred razorožitveno konferenco

London, 12. aprila, s. Pred odhodom v Zenevo na pripravljano razorožitveno konferenco je izjavil lord Cushendun zastopnik Reuterjevega urada, da ni prejel nikakšne oficijelne informacije o kakih korakih ali predlogih Amerike glede omejitve pomorskega oboroževanja. Dostavil je, da sondira z največjo vneto teren in da bo »bro proučil vse predloge ameriškega zastopnika Gibsona. Lord Cushendun je še povdarjal, kako težko je doseči v tem vprašanju sporazum. Izrazil je in upanje, da bodo pogajanja napredovala in pripomnil, da pomenita dve leti, odkar se je sestala pripravljala razorožitvena konferenca le kratko dobo, če se vpošteva, kako velike cilje zasleduje delo te komisije.

Nenadna smrt na profesorski konferenci

Brod na Savi, 12. aprila. Včeraj je umrl v posvetovalnici profesorskega zbora tukajšnje gimnazije, ko so se pravkar zbrali vsi profesorji k sebi, profesor risanja Vladimir Podhorski. Počila mu je pljučna žila in smrt je nastopila v par trenutkih. Pokojnik je bil 27 let star ter je sin zagrebškega arhitekta prof. Podhorskega.

Udgodena rekonstrukcija nemškega kabineta

Berlin, 12. aprila, g. Novi trije ministri centra bodo imenovani jutri. Oficijelno se navaja, da bo državni pravosodni minister dr. Koch-Weser, ki ga bo nadomestil poslanec Guerrard, uvedel v urad še novega predsednika državnega sodišča dr. Bunkeja. Odgoditev podpisa imenovanja novih ministrov spravlja v zvezo z zdravstvenim stanjem državnega predsednika Hindenburga.

Ljubljanski dijaki na povratku

Beograd, 12. aprila, p. Nocoj so odpotovali iz Beograda dijaki ljubljanske trgovske akademije, ki so bili na večtedenski turneji po Balkanu ter so posetili Grčijo, Turčijo in Bolgarijo. Tudi za časa svojega bivanja v Beogradu so bili predmet vsestranske simpatične pozornosti. V spremstvu beograjskih tovarišev so si izletniki ogledali mesto in razne industrije. Včeraj jim je Trgovska zbornica priredila banket. Tudi slovo na kolodvoru je bilo zelo pri srčno.

Reforma trošarinskega zakona

Enotne trošarine za vso državo - Povišanje trošarin na alkohol - Trošarina na žganje tudi v Srbiji - Znižanje trošarine na bencin

Beograd, 12. aprila r. Na predlog finančnega ministra in po zaslšanju predsednika ministrskega sveta je kralj podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah k zakonu o državnih trošarinah, ki takšah in pristojbinah od 27. junija 1921. Novi zakon uvaja znatne spremembe tako glede višine trošarin, kakor tudi glede samoupravnih dokladov na državne trošarine.

Trošarina na pivo

Po prvem členu novega zakona se spreminja dotedanja trošarina na pivo, ki je znašala 62 Din na hl in se je pobirala pri izvozu piva iz pivovaren. Od 1. septembra 1929 naprej bo znašala trošarina 5 Din od hektolitrske stopnje ekstrakta in bo obveznost plačanja te trošarine nastala pri prijavi proizvoda. Količine proizvoda pive se bodo ugotavljale s posebnimi kontrolnimi aparati.

Trošarina na vino

Trošarina na vino se po novem zakonu znatno poveča. Trošarina na vino znaša za vsa vina 100 Din od hl. Doslej je znašala državna trošarina na vino 35 Din. Kot vino se smatra samo vino od grozdja. Vsa vina ki vsebujejo več kakor 18% alkohola, se smatrajo kot spirt in so podvrženi trošarini kot alkohol po hektolitrskih stopnjah. Trošarina na vino se bo kakor doslej pobirala pri prepuščanju vina v promet. Plačal jo bo kupec vina. Dočim bo imej prodajalec dolžnost prijaviti prodajo. Vino, ki ga vinogradniki potrebujejo za domačo potrebo, bo ostalo trošarino prosto. Vinogradnikom, ki istočasno točijo vino na drobno, se bo po številu članov gospodinjstva, ki so stari 15 let, določila trošarina prosta količina za domačo uporabo. Oni bodo dolžni prijaviti, koliko vina so producirali. Za Dalmacijo ostanejo v veljavi izjemne določbe, po katerih se bo državna trošarina na vino plačevala samo pri uvozu v tkv. zaprta področja, ki jih zakon izrecno navaja.

Premije pri izvozu vina

Da se pospeši izvoz našega vina, uvaja novi zakon premije za izvoz vina. Kdor izvozi v inozemstvo 100 litrov vina, bodisi čistega ali pojačenega z alkoholom, dobi pravico, da se mu iz državne blagajne na račun trošarinskih dohodkov izplača 40 Din, brez ozira na to, v katerem proračunskem letu je bilo vino izvoženo. Pravnica za premijo se bo morala predložiti v roku 60 dni po izvršenem izvozu. Pravico do te premije dobi na izvoznik šele tedaj, ko je izvozil 50 hl vina.

Pobiranje razlike v trošarini

15. t. m. se bodo popisale vse količine vina pri trgovcih, točilih in onih producentih, ki točijo vino tudi na drobno. Razlika v trošarini po novi stopnji bodo morali plačati do 15. maja t. l.

Trošarina na ekstrakte, esence in eterična olja

Trošarina na ekstrakte, esence in eterična olja z alkoholom se poviša od 800 Din na 3000 Din. Če se ekstrakti, esence in eterična olja izdelujejo od alkohola, na katerega je že plačana trošarina, tedaj se ne plačuje n. kaka posebna trošarina.

Znižanje trošarine na svetilni plin

Po dosedanjem trošarinskem zakonu je svetilni plin podvržen trošarini 40 par na kubični meter. Po novem zakonu se ta trošarina zniža na 20 par.

Trošarina na spirt

Trošarina na spirt in vse alkoholne pijače, ki niso v tarifi izrecno omenjene, se poviša, in sicer na 20 Din od hektolitrske stopnje pri alkoholu, ki ga proizvajajo kmetijske tvornice alkohola, odnosno na 23 Din od hektolitrske stopnje pri alkoholu, ki se producira v industrijskih tvornicah. Ravno toliko (23 Din) se plača za importirani spirt. Pri alkoholu, ki se prodaja iz privatnih trošarinskih skladišč, se ima trošarina plačati po tem, ali je dotični alkohol proizvod kmetijske ali industrijske tvornice. Od spirtuoz se ima trošarina plačati po tem, koliko alkohola vsebujejo, in sicer tedaj, če na ta alkohol ni bila plačana trošarina. Doslej je znašala trošarina na alkohol iz kmetijskih tvornic 16 Din, iz industrijskih pa 17 Din od hektolitrske stopnje.

Premije na izvoz špirta

Novi zakon povišuje tudi premije na izvoz špirta. Producent špirta, ki iz svoje tvornice ali iz svojega privatnega skladišča izvozi naenkrat v inozemstvo preko 500 hektolitrskih stopenj špirta, dobi pravico, da more isto količino staviti v naši državi v promet, pri čemer plača za to količino trošarino, ki je štiri dinarje nižja (namesto 23 je 19 Din, odnosno namesto 20 je 16 Din) Doslej je znašala izvozna premija za spirt 2 Din Alkohol, ki se ne potrebuje za pojačanje vina pri izvozu se bo izdajal iz tvornice špirta brez plačila trošarine. Tudi na spirt ki je bil na ta način izvožen v inozemstvo, bo veljala izvozna premija 4 Din.

Novi zakon vsebuje tudi točna dolo-

čila in predpise glede količine špirta, ki ga smejo proizvajati kmetijske tvornice špirta.

Novi tvornice špirta prepovedane

Izdajanje odobrenj za ustanovitev novih industrijskih tvornic špirta je prepovedano za dobo 10 let. Dne 15. aprila t. l. se bodo popisale vse količine špirta in alkoholnih pijač, na katere je bila plačana trošarina po dotedanjih predpisih: razlika na trošarini pa se bo morala plačati najkasneje do 15. maja t. l.

Trošarina na drože

Na drože proizvedene v samostojnih tvornicah drož ali v zvezi s proizvajanjem drugih predmetov se plača trošarina 4 Din na kg. Obveznost plačanja trošarine na drože nastaja pri puščanju blaga v promet. Drože se smejo prodajati samo v opremi predpisani od finančnega ministra. Izdajanje odobrenj za ustanovitev novih tvornic drož je prepovedano za 6 let.

Trošarina na žganje

Novi zakon uvaja za vso državo enotno trošarino na žganje, ki bo odsele znašala 18 Din od hektolitrske stopnje, dočim je doslej znašala pri nas 15 Din v Srbiji pa je ni bilo. Na žganje proizvedeno iz vina, vinskih tropin ali sljico, se plača trošarina 23 Din na hektolitrsko stopnjo. Trošarino na žganje proizvedeno z lastnimi sirovinami in z lastnega zemljišča, plača oni,

ki kupi to žganje od producenta. Na žganje proizvedeno za domačo porabo odkupljenih ali na kak drug način dobjenih sirovin, plača producent, toda le tedaj, če to žganje proda ali odstopi kakemu drugemu. Finančni minister se pooblašča, da produkcijsko žganje pri producentih, ki proizvajajo žganje iz lastnih in tujih sirovin, obremenjuje s trošarino po kotlu. Ako lastniki sirovin za proizvajanje žganja iz lastnega zemljišča trgujejo z alkoholnimi pijačami na veliko ali malo, če točijo te tekočine, ali se bavijo s predelavo alkoholnih pijač, tedaj se po številu rodbinskih članov, starejših od 18 let, določi trošarina prosta količina žganja.

Premije za izvoz žganja

Če producent žganja iz svoje žganjarne ali iz svojega skladišča izvozi v inozemstvo preko 500 hektolitrskih stopenj žganja naenkrat, tedaj dobi pravico, da more isto količino staviti doma v promet po trošarini, ki je za štiri dinarje nižja.

Na dan 15 t. m. se bodo popisale vse količine žganja pri trgovcih, onih producentih, ki proizvajajo žganje od kupljenih sirovin, pri točilih na drobno in na veliko ter se bo morala trošarina po novi stopnji plačati najkasneje do 15. maja t. l. Že prej plačana trošarina se ima vračunati.

Trošarina na očetno kislino in bencin

Na očetno kislino izdelano od lesa, se ima plačati državna trošarina od 4 Din na 1 kg 100% kisline.

Trošarina na bencin znaša po novem zakonu 300 Din od 100 kg, dočim je doslej znašala 400 Din. Po novi stopnji se bo trošarina plačevala od 15. maja t. l. naprej. Za pogon obrtnih, industrijskih in kmetijskih motorjev, kakor tudi za pogon ribarskih ladij in ladij za prevoz potnikov in robe, se more odobriti uporaba bencina brez plačanja državne trošarine.

Važne izpremembe oblastnih in občinskih dokladov na državno trošarino

Znižanje in inkorporacija oblastnih dokladov ter njihova reporencija na oblasti - Preureditev občinskih dokladov na trošarino

Beograd, 12. aprila r. V zakonu o izpremembah in dopolnitvah trošarinskega zakona z dne 21. junija 1921, ki ga je kralj večkrat podpisal in ki bo stopil v veljavo 15. aprila, se nahajajo v čl. 10. do 16. odredbe, ki bodo imele dalekosežne posledice tako v gospodarskem pogledu kakor za večino oblastnih poračunov in občinskih gospodarstev.

Čl. 10. novega zakona prepoveduje vsakršne posebne oblastne doklade k državnim trošarinam na pivo, vino, ekstrakte, esence in eterska olja z alkoholom, likerje rum, kognak in spirt. Od 15. aprila dalje preneha na vse te predmete pobiranje oblastnih dokladov od strani posameznih oblasti. Po čl. 11. bo do oblastne trošarine v bodoče v vse državi enotne ter se bodo pobirale skupno z državno trošarino v sledeči izmeri:

- od 100 litrov piva 30 Din,
- od 100 litrov vina 50 Din,
- od 100 kg ekstrakta, esence in eterskih olj z alkoholom 400 Din,
- od hektolitrske stopnje špirta 5 Din,
- od hektolitrske stopnje žganja 5 Din.

Na ta način pobrane trošarine pripadajo oblastim za njihove potrebe. Uradni, ki pobirajo državno trošarino, bodo knjižili iznose oblastne trošarine kot finančne depozite in vsakih 10 dni odvajali Državni hipotekarni banki v Beogradu za račun oblastnih trošarin. S tem računom bo razpolagal minister financ, ki bo koncem vsakega koledarskega tromesečja celotno imovino tega računa razdelil med oblasti. Razdelitev se bo vršila po številu prebivalstva posamezne oblasti. Pri tem je merodajno število prebivalstva poslednjega uradnega štetja za l. 1929 bo minister financ pri razdelitvi izjemoma se oziral na to, da dobio posamezne oblasti v njihovih proračunih predvidene dohodke trošarin, čeprav bi jim te trošarine ne pristajale po številu prebivalstva. Če pa jim po številu prebivalstva pripada večja vsota, im bo minister financ to vsoto dodelil, čeprav ni predviden v njihovem proračunu. Pri dodelitvi trošarinskih iznosov posameznim oblastim se bo upoštevala trošarina, ki so jo oblasti pobirale do 15. aprila l. 1929.

Z gornjimi določbami je precej globoko poseženo predvsem v oblastno in občinsko gospodarstvo v Sloveniji.

Oblastna proračuna (Ljubljanske in mariborske oblasti) za l. 1929 predvidevata (im se po njih do 15. aprila t. l. pobira):

- na pivo 100% oblastna doklada k državnim trošarini to je 62 Din. Ta doklada je s 15. aprilom znižana na 30 Din;
- na vino 65 Din od 100 litrov. Ta doklada je znižana na 50 Din. Zakon ne razločuje posebne doklade na vino in na vinski mošt, ki je bila pri nas diferencirana (65 in 45 Din) ter bo odsele enotna (50 Din);
- na spirt 100% doklada k državnim trošarini, ki je znašala 17 Din. Ta (oblastna) doklada je znižana na 5 Din od hektolitrske stopnje;
- na žganje 100% doklada k državnim trošarini, ki je znašala 15 Din. Znižana je na 5 Din.

Na količine trošarinskih predmetov, uvedenih v prejšnjih odstavitih, ki bodo s 15. aprilom v zalozbi, se ne bo plačevala nova trošarinska doklada, temveč samo od količin, ki pridejo po 15. aprilu v promet in potrošnje.

Minister financ odobruje večjim industrijskim podjetjem, da polaražo trošarinski doklado od 1. do 20. vsakega meseca za količine trošarinskih predmetov, ki so bile spravljene v promet tekom prošlega meseca.

Od 1. januarja 1930, naprej bodo smele občine trošarinske doklade na zgoraj naznačene predmete pobirati v lastnem delokrogu samo do višine, kakor je predvideno za oblastne doklade. Višje doklade bodo smele uvesti le z odobritvijo finančne direkcije (do 50 % preko oblastne trošarinske doklade) odnosno generalne direkcije davkov (do 100 %).

Izjemo tvorijo fina vina, osladkorjena in neosladkorjena, in vsa steklenična vina, kjer smejo občine pobirati poljubno trošarinsko doklado, vendar morajo oddati 30 % tega prihoda pristojni oblastni samoupravi.

Amnestija finančnih kazni

Amnestija in abolicija davčnih, taksnih, trošarinskih in carinskih prestopkov.

Občine pri svojih trošarinskih dokladih ne smejo delati razlike med domačo proizvodnjo in proizvodnjo v drugih občinah.

Trošarinska enota je za občinsko trošarino enaka državnim.

Finančni minister bo izdal potrebne pravilnike kakor tudi predpise za razpravljanje trošarinskih prestopkov.

Zakon o državnih statistiki

Beograd, 12. aprila p. V vladnem predsedstvu se je sestala danes komisija za zakon o državnih statistiki. Komisija je pridelen kot strokovnjak univ. prof. iz Frankfurta dr. Žizek. Na današnji seji se je vršila načelna razprava o organizaciji državne statistike, za katero bo osnovana direkcija kot poseben urad ministrskega predsedstva. V direkciji bodo združeni vsi statistični oddelki, ki obstajajo sedaj pri posameznih ministrstvih. Vlada želi, da bi prišlo državna statistika čim prej poslovali, ker bo to ne le olajšalo delo v posameznih resortih, zlasti kadar gre za zbiranje materiala za trgovska pogajanja, marveč bodo imeli od tega koristi tudi gospodarski krogi, ki se bodo lahko posluževali uradnih statističnih podatkov. Načrt zakona o statistiki bo sestavljen v najkrajšem času ter bo takoj uzakonjen.

Bolgarske reparacije Jugoslaviji

Sofija, 12. aprila. »Utrov objavlja statistiko bolgarskih reparacij ter navaja, da je Bolgarija izplačala Jugoslaviji doslej že 1 milijardo 800 milijonov levov na račun vojne odškodnine Jugoslavija je doslej dobila 25.000 vagonov premoaga, 2500 železniških vagonov, 115 lokomotiv in 450 raznih strojev ter večje množico železniškega materiala, za 150 milijonov levov živin, za 100 milijonov levov živine in 150 milijonov levov v gotovini.

Za popolno ukinjenje stanovanjske zaštite

Beograd, 12. aprila p. Ministra socialne politike so posetili danes predstavniki beograjskih zbornice za industrijo, za obrt in za trgovino ter inženjerske zbornice. Interventirali so v zadevi stanovanjskega zakona ter zahtevali, naj se stanovanjska zaštita s 1. majem definitivno ukine, tako da prenehajo vsakršne omejitve svobodnega razpolaganja s stanovanji.

Zagreb, 12. aprila n. Zagrebški hišni lastniki so objavili danes objavo, v kateri pravijo, da po njihovih zanesljivih informacijah zakon o zaščiti stanovanjskih najemnikov po prvem maju ne bo več obveljal. Hišni lastniki pravijo v svoji izjavi, da se je minister socialne politike dr. Drinković obrnil na vse velike župane za mnenje o tem vprašanju in da sta dve tretjini velikih županov odgovorili, da je potrebna ukinitve stanovanjskih najemnikov. Zagrebški hišni lastniki trdijo, da je ta tretjina velikih županov bila napačno in pristransko informirana od organizacij stanovanjskih najemnikov.

Retiran bivši predsednik obl. odbora

Vranje, 12. aprila. r. Preiskovalni sodnik prvostopenjske sodišča je odredil preiskovalni zbor proti bivšemu predsedniku oblastnega odbora vranjske oblasti, Jovanu Kardaševiću, zaradi uradne poneverbe in raznih drugih zlorab.

Denarni zavodi in Agrarna banka

Važna konferenca v ministrstvu pravde - Spreminjevalni predlogi zastopnikov denarnih zavodov

Beograd, 12. aprila p. V ministrstvu pravde se je vršila danes popoldne dolgotrajna konferenca, ki so se je udeležili oleg ministra pravde dr. Srbski minister za poljedelstvo dr. Franjević, minister za trgovino dr. Mazuranić in finančni minister dr. Švrljiuga ter predstavniki Zveze denarnih zavodov, iz Ljubljane direktor Tykač od Ljubljanske kreditne banke. Na konferenci so razpravljali o Agrarni banki. Predstavniki združeni den. zavodov so poudarili, da ne nasprotujejo osnovanju privilegirane Agrarne banke, vendar pa smatrajo, da bi bilo potrebno izvesti nekatere izpremembe. Po njihovem mnenju je Savez poljedelskih združenj zmožen, da uspešno pomaga kmetijskim krogom. Osnovanje direkcije za to- ličeski kredit je bilo docela pogrešno in bi bilo primerno, da se ta direkcija docela ukine in ves njen kapital z vsim agendum prenese na Agrarno banko. Vse banke so pripravljene, dati tudi poljedelcem kredite, vendar pa bi bilo potrebno, da bi se takoj uveljavile določbe novega meničnega zakona, po katerih se morejo kmetje tudi menično zadolževati. Treba bi bilo tudi razveljaviti čl. 471 srbskega civilnega postopka, ki jamči kmetom okoliščino (t. j.

hišo in del sveta okoli hiše). Nadalje bi bilo potrebno revidirati zakon o Narodni banki v tem smislu, da bi ni mogli te- eskont seljaških menic, ki jih eskontirajo denarni zavodi. Na ta način bi bilo takoj razpoložljivih 400 milijonov dinarjev. Da bi se mogli v večji meri dovoljevati tudi hi- potekarni krediti, so priporočali predstavniki denarnih zavodov čimprejšnjo sestavo zemljiškega katastra.

Ker jamči država najmanj 6% dividendo Agrarne banke, so predstavniki denarnih zavodov mnenja, da bi morala država jamčiti tudi za osnovni kapital banke. Po zakonem načrtu je predvideno, da morajo banke prispevati k osnovni glavnici Agrarne banke najmanj 10 % svojega kredita pri Narodni banki; navzoči predstavniki bank so opozorili na to, da uživajo kredit pri Narodni banki samo zavodi, ki imajo najmanj 5 milijonov osnovne glavnice. Mnogo bank pa se sploh ne poslužuje kreditov pri Narodni banki in bi torej ta določba v zakonu ne imela zaželenega uspeha. Ne glede na to pa so banke in ostali denarni zavodi pripravljene, prispevati svoj delež, da tako omogočijo čimprejšnje osno- vanje prepotrebne Agrarne banke.

Novi komandant Dravske divizije

Beograd, 12. aprila. p. Za komandanta dravske divizijske oblasti v Ljubljani je imenovan divizijski general Sava P. Tripković, dosedajni komandant zetske divizije, ki je bil že pred dvema letoma kot brigadni general na službovanju v Ljubljani.

Kralj kupil zvonove za dubrovniško cerkev

Dubrovnik, 12. aprila. n. Kralj je daroval cerkvi sv. Jurija tri nove velike zvonove, ker je stare zvonove med vojno avstrijska vlada rekvirirala. Kralj je ugodil tudi prošnji, da bi bil za kuma pri blagoslovljenju novih zvonov.

Ponudba za zakup našega telefona

Zagreb, 12. aprila. č. Današnji »Obzorje« poroča, da je švedski vžigalični trust stavil naši državi ponudbo za osnivanje podjetja »Kabele«, ki bi vzel v najem za dobo 15 do 20 let vse naše telefonsko omrežje ter zlasti organiziralo telefonsko službo med našo državo in zapadnimi evropskimi državami. Berliner Börsen Kurier pa poroča, da razpravljajo beograjski krogi z velikim zanimanjem o tej ponudbi.

Polet okoli sveta

Madrid, 12. aprila. d. Znan španski pilot Franco namerava napraviti koncem meseca maja v družbi s polkovnikom Kenderlanom polet z letalom okoli sveta.

Železniška nesreča v Italiji

Milan, 12. aprila. s. V bližini postaje Castellfranco Emilia na progi iz Rima v Milan, je zavozil brzovlak v skupino železniških delavcev. Štiri delavce je zdrobilo na mestu, en delavec pa je bil ranjen.

Nepopoljšljiv pustolovec

Split, 12. aprila. n. Danes je policija aretirala razvpitega pustolovca, ki se je izdajal v Splitu za doktorja medicine. Pripovedoval je, da je zdravnik dr. Milan Martinić iz Zagreba ter da je imenovan za upravitelja postaje za pobiranje malarije v Trogiru, kamor pa ne namerava takoj oditi, ker hoče nastopiti mesto zdravnika v splitski oblastni bolnici. Pridobil si je vstop v neko ugledno splitsko družino, od katere se mu je posrečilo izbiti več tisoč dinarjev. Pustolovec je ponaredil tudi na se- be naslovljeno brzojavko, da so mu baje iz Zagreba odposlali 30.000 Din. Razen tega je ponaredil tudi podpis nekega splitskega odvjetnika, ker pa je njegovo ime napačno napisal, je postal sumljiv in je bil končno aretiran. Na policiji so dognali, da je pustolovec razpiznil 35letni Lovro Nesmečkal, ki je bil lansko spomlad v Zagrebu obsojen na podlugo leto ječe zaradi raznih prevar in sleparij, katere je izvršil pod imenom dr. Narančiča v Hrvatske i Primorju, zlasti v Selineh in Crikvenici. Kakor znano, je v letovisnih hrvatskega primorja užival posebno med ženskami velik ugled kot zakonski kandidat, tako da so mu dragovolje posojale denar in mu napravile tudi marsikako drugo uslugo.

Zagreb v dveh taborih

Zagreb, 12. aprila. e. Kakor vse kaže, bo povzročila črna plesalka Jožefina Bakerjeva v Zagrebu s svojimi nastopi še velike razprtije. Ze njen prvi nastop je razdelil zagrebške purgarje v dva tabora, ki sta si sedaj medsebojno hudo v lašeh. Eni pove- ličujejo ekostiteno in ekscentrično mulatko ter jo časte in slave, kot slave narodi običajno le svoje najzaslužnejše sinove, drugi pa se sgrajžajo nad toliko nemoralno in nekulturnostjo ter pošiljajo na vse strani ogorčene proteste. Tudi javno mnenje je v dveh taborih. Zagrebški listi vodijo med seboj veliko polemiko, kakor da gre najmanj za rešitev kakega svetovnega problema. Vse to je imelo za posledico, da je policija danes dopolnje prepovedala nameravani nastop črne plesalke in industrijski dvorani zagrebškega velesezma, kjer je hotela plesati baje na korist naših invalidov. Prepoved je »Pepico Bakerjevo« zelo presenetila in je hotela še nočjo odpotovati. Povsem naravno je, da je izzvala prepoved tudi med njenimi čustilni veliko ogorčenje ter da so napeli vse sile, da se enkrat napačno svoje oči na rjavi polti oboževane Pepice. Privziki, ki so ga vložili prireditelji plesa na velikega župana, je imel uspeh ter je veliki župan popoldne razveljavil policjsko prepoved ni pa še sigurno, ali bo Bakerjeva ostala v Zagrebu in plesala za invalide. Popoldne je namreč že vse pripravila za svoj odhod in naročila tudi kupa v OSE, da bi jo popihala iz Zagreba in države, ki tako malo ceni njen ples, ki je zadivil vsak pul sveta...

Zrebanje IV razreda drž. razr. loterije

Dne 8. aprila so bile naslednje pri nas kupljene srečke iz-zrebanje:

Din 8000.— je zadel srečka štev. 70.286.

Din 1000.— so zadele štev. 91.754, 99.814 in 123.527.

Po Din 500.— so zadele naslednje srečke: 17.954, 17.964, 30.963, 40.537, 40.569, 53.442, 55.855, 66.645, 91.716, 103.104, 115.631, 115.654, 7.534, 10.801, 10.855, 34.658, 46.199, 58.302, 58.396, 70.208, 70.232, 70.295, 70.259, 70.353, 109.705, 109.838, 120.279, 123.841, 123.879, 123.975.

Kdor hoče igranje nadaljevati na visoke dobitke v milijonskem razredu, čigar zrebanje se prične že 6. maja, naj takoj zamenja izzrebanje srečke za neizzrebanje. Zamenjavati bomo samo, dokler bo še kaj neizzrebanih na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Domače vesti

„Življenje in svet“ št. 15

Pravkar je izšla št. 15. tedenske revije „Življenje in svet“. Na uvodnem mestu prinaša A. Gabrov članek

Rihard Jakopič.

ki govori o jubileju glavnega sotvorca slovenskega impresionizma.

Črtica

„Avtosugestija“

popisuje fantastično smrt zločinca, ki je umrl kot žrtev zdravniškega eksperimenta.

Dr. B. Škerlj razpravlja v članku

Moški in ženska

o vprašanju, ali je ženska manj vredno bitje.

Sestavek

Centralna kurjavnja Evrope

govori o zalivskem toku in o nekovičih blagodejnih vplivih ter o vzrokih letošnje hude zime.

Vsakogar, ki čita dnevno časopisje, bo zanimal članek

Moderna borba na morju.

ki nas seznanja z vlogo sodobne tehnike v pomorskih bitkah.

Prosper Mémée zaključuje zanimivo novelo

Mateo Falcone.

naslednji sestavek pa govori o

Gobavosti.

strašni šibi človeštva.

S podmornico do severnega tečaja je naslov članka, ki najavljata fantastičen Wilkinsov poskus raziskovanja severnih morskih predelov v podmornici.

Dr. Vladimir Travner odvarja svojo serijo člankov o

Čarovništvu in čarovniških procesih, ki bo brezdvomno vzbudila veliko zanimanje.

Številki, ki jo zaključuje lepa črtica.

Malaga.

sta priloženi dve umetniški prilogi »Triglavska skupina iz Mojstrane« in »Hil, v pomlad!« Obe sliki sta posneti po originalnih g. Frana Krašavca.

Življenje in svet izhaja tedensko ter stane polletno (zaključena knjiga) 40 Din, mesečno 8 Din, posamezna številka pa samo 2 Din. Naročila se pri upravi, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Veliki župan ljubljanske oblasti dr. Fran Vodopivec je nastopil krajiški dopust ter za zastopa najstarejši pravni referent dr. Rudolf Andrejka. Soropni dnevi in ure ostanejo kakor doslej.

Zakon o čehih in zakon o menicah s komentarjem, ki ga piše vseuč. prof. dr. Milan Škerlj, izide v isti založbi. Enako tudi Kazenski zakonik. Tolmač k Kazenskemu zakoniku sestavlja, kakor že javljeno, vseuč. prof. dr. M. Dolenc. Tolmač izide konec leta.

Sprejem v državljanstvo. V naše državljanstvo je bil sprejet Josip Krapš, učitelj, rodom iz Idrije in zdaj pristojen v občini Osnelca, srez Kranj.

Uradni dan sreskega gremija trgovcev za člane trgovcev iz rogaškega sodnega okraja bo v ponedeljek 15. t. m. od 9.—12. v Rogatu, v posebni sobi hotela Sporn in od 14.—17. v Rog. Slatini v občinski posve-tovalnici.

Osebnosti s pošte. Postavljeni so za pogodbeno poštarje: Andrej Zihertl v Planini pri Rakeku, Josip Hribar na Blejski Dobravi, Roza Wagner in Ločah pri Poljanah, Gabrijela Karin v Vinici pri Črnomlju, Milko Škerlec v Sv. Tomažu pri Ormožu in Anton Kos v Štorah. — Premiščeni so: pogodb. poštar Alojzij Pavlič iz Bodomceva v Pristavo, služ. 2. skup. Vincenc Prevalnič iz Štor v Celje in dnevničar Stanko Marn v Ljubljani 2 na Ljubljano 1. Upokojeni so: zvan. I. skup. Fr. Martinšek in Anton Kern na Ljubljani 2, Josip Lorij in Josip Korban na Mariboru 2 pa Fr. Tomboš in Rogatu. — Prestanek službe: pogodb. poštar Ivan Titan v Rankovcih in Fr. Vidic v Mačinu sta podala ostavko na poslovno službo, zvan. 2. skup. Iv. Hren na Ljubljani 1 je iz službe odpuščen. Državni strokovni izpit za uradnike III. kategorije so napravili: priprav. III./: Pavla Peterman, Marija Korosec, Lavra Bras, Stanka Burič, Mihaela Gačnik, Karla Knol, Marija Kurbus, Klara Mehovec, Cilka Mežan, Edo Vuičić, Opolnija Žagar in Romana Peitler; zvan. 3. skup. Alojzija Adamič, Katarina Butala, Jospina Jager, Marija Slapar, Angela Šarab, Alojzij Škerjanc, Gabrijela Vidmar, žand. narednik Ant. Sever, Franja Adamič, Vida Stadler, Iva Šmuc, Marija Tratnik, Anton Pečar in Anton Završnik. — Izpit za vodstvo pogodbene pošte so napravili: Ludovik Horvat, Mihaela Pečar, Fanika Hrabjan, Stefanija Dečko, Angela Šinko, Bronislava Stegu, Ivan Zabil in Janko Višner. — Pogodbeni pošta III/1 je prevedena v H/2, pogodbeni pošta IV/3 Mačinu pa v IV./2. — Na novo se je otvorila pogodbeni pošta V/1 Blejska Dobrava.

Skupina nemških dijakov bo prispela v Split. Dne 15. t. m. bo prišlo v Split 25 visokošolcev iz Frankfurta in Leipziga, ki bodo na Jadranskem morju proučevali morskoro in favno. V Splitu bodo ostali mesec dni.

seca neke noči zapustil hišo ter neznano kam izginil. Obupani oče se je obrnil na naša oblastva in na ameriški konzulat v Beogradu. Takoj se je uveljavila obsežna preiskava, ki je ugotovila, da je Radovančeva v zadnjem času obiskoval neki sumljiv možak iz Beograda in da sta oba otroka odvedla: da bi od premožnega očeta izsilila visoko odkupnino. Radovančeva so zaprli. Preiskava se je nadaljevala v Beogradu, kjer so dečka našli v hotelu »Orient«, dočim je zločinca neznano kam pobegnul.

Najvažnejša četudi ne najnovejša vest je da se perilo namoči čez noč v raztopini »ZENSKE HVALE« nato pa se izpere s Schichtovim milom. Varnite se ponaredb!

Oblike kemično čist. barva, piširja in lika tovarna Jos. Reich.

KASELJ, PREHLAD, HRIPAVOST, PLJUČNE BOLEZNI sigurno zdravi Sirofen. Dobiva se v lekarnah. 357

Še nadalje

prodajamo moško sukno v največji izbiri, obleke, elegantne čepice, klobuke, trpežno perilo, samozavestne ter vse druge oblačilne potrebščine s 15—30 % popusta

A. PRESKER, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 14.

Obliha prebavila v najboljšem uspehem, samski na popolnoma povprečni razini, nadeži kuhali v Braunovih čistoči, barva na oblike 34 različnih vrst kavi, Truparja Sogovci, Ljubljana, Štefanova

V restavraciji DVOR
igra vsak večer
prima ciganska kapela.

Iz Ljubljane

— **Iz gledališke pisarne.** Opera uprizori danes, 13. t. m. zadnjikrat v abonmajzu za red B Stravinskega opero — oratorij Oedipus rex in Osterčevo enodejanko Iz komične opere. Zasedba običajna. — Drama uprizori drevi zabavno komedijo Utopljenca kot ljudsko predstavo pri znižanih cenah. — Jutri, v nedeljo ob 15. uprizori drama poslednjikrat v sezoni pasionsko igrano INRI kot ljudsko predstavo po znižanih cenah na kar opozarjamo predvsem ljubljansko občinstvo. Zvečer pa je premijera franc. komedije Theodor & Comp za premijerski abonma. Kot prebrisan firma nastopata gg. Kralj in Železnik. Glavno žensko vlogo kreira ga. Nablocka. Nastopajo še gg. Cesar, Levar, Lipah, Skrbinec, Gregorin, Šancin, Potokar in Bračina. Režira g. prof. Šest. Opozarjamo občinstvo, da si nabavi vstopnice pri dnevni blagajni v operi. V operi se poje v nedeljo ob 15. Zadrževa melodiozna opera Nikola Šubič Zrinski za gg. Primožičem v glavni vlogi. Zvečer ob pol 20. pa gostuje g. Iličič kot Renee grof Luksemburški. Obe predstavi bosta ljudski, Luksemburški. Obe predstavi sta ljudski.

— **Predavanje pesnika Balmonta v Ruski Matici.** ki je bilo v sredo preloženo, se bo vršilo danes ob pol 20. v zbornici univerze. Predmet predavanja: »Ruski jezik in njegovi tvorci«.

— **Občni zbor dobrovoljcev** se preloži na drugo soboto 20. t. m., ker je lokal že okupiran. Vršil se bo, kakor že javljeno, ob 20. pri Činkoletu. — Naročnikom razposlujemo te dni Dobrovoljaški Glasnik. — Na razpolago so ruske srečke po 10 Din.

— **Film o lovu na divje zveri** bo v soboto predvajal Sokol v Gornjem Logatcu v Sokolskem domu popoldne ob 16. in zvečer ob 20. Film je izredno zanimiv za mladino in odrasle.

— **Zanimivi filmski spored ZKD.** (Danes ob 14.30 uri v kinu Matica). Danes ima ZKD na sporedu popolnoma nov film, ki prikazuje dogodke iz najrazličnejših delov sveta. Film nas popelje v Tokio, kjer se je vršilo ravnokar kronanje novega japonskega cesarja. Mikadova straža in vse spremstvo odhaja iz Tokia v Starodavno prestolnico Kioto, kjer je obred ustoličenja. Nadalje vidimo kronanje etiopskega kralja. Nad pol milijona Abesincev se je zbralo, da prisostvuje velikim svečanostim. V Transvalu, v južni Afriki nas vodi film v raj divjih zveri. Nad 250.000 najrazličnejših živali živi kakor v svobodi v slovitem, ogromnem Krugerjevem zoološkem vrtu. Poleg tega se vrste v filmu vse važne športne prireditve zadnjega časa, konjske dirke, tekme, beležke o novi modi, o najnovejših iznajdbah. Prva predstava tega filma bo v elitnem kinu Matica danes ob 14.30. Opozarjamo na ta spored zlasti mladino.

— **Novi zakoni.** V Zbirki zakonov, ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, sta izšla dva nova zakona in sicer: Zakon o zemljiškem katastru, ki velja s poštno Dne 13 in Zakon o advokatih, ki velja s poštno Dne 19.

— **Ljubljanski Zvon.** V nedeljo, dne 14. t. m. se vrši ob 10. v društvenih prostorih, Gajeva ul. II/1 redni letni občni zbor pevskega društva Ljubljanski Zvon.

— **Akademija sokolskega društva v Šiški.** se bo ponovila danes zvečer ob 20., na kar opozarjamo vso našo sokolsko javnost.

— **Občni zbor Obrtniške samopomoči Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani** bo v nedeljo, 28. t. m. ob 14. (2 popoldne) v posve-tovalnici Zbornice TOI prihitje, desno, Bethovnova ul. 10. z dnevnim redom: Poročilo načelstva računskih preglednikov, določitev višine podpore, določitev višine prispevkov, sprememba pravil, volitev nadzorovalnega odbora in razsodišča. Okrož-

Samo še danes: Drugi dovoljeni sovjetski film.
Rumena knjižica Ob 4., 47., 48., 9. KINO DVOR.
Mladini prepovedano! Telefon 2730.

nico o občnem zboru dobe vse zadruga. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklicen, se vrši eno uro kasneje z istim dnevnim redom, neglede na število članov.

— **Kaj pa mi abonenti?** Iz krogov gledaliških abonentov smo prejeli: Kakor menda že vsako leto, smo ostali tudi letos gledališki abonenti za gledališko upravo pravi neobčinstveni. Sezona se bo že skoro pričela nagibati h koncu, pa imamo še nad 10 predstav, ki se bodo dajale najbrže šele v največji vročini v zadnjem mesecu sezone. Da se bo to res dogodilo, nam kaže dosedanje postopanje z abonenti. Saj imamo predstave včasih po dve v nekaj dneh, potem pa zopet lahko čakamo mesec, da pridemo na vrsto. Apeliramo na upravo, da že enkrat napravi v tem pogledu red, če ne, bo prihodnje leto zaman iskala abonentov, ki so kader gledaliških posetnikov.

— **Jugoslovanska Matica,** podružnica za kmetovarski okraj, javlja svojim članom, da se bo vršil letni občni zbor v sredo 17. t. m. ob pol 19., in sicer v prostorih SKA Starešinstva, Miklošičeva cesta št. 9, prihitje.

— **Svarilo.** Ker se kljub našemu svarilu prodaja sliki v imenu in prid ruskim akademikom nadaljuje, ponovno opozarjamo javnost, da se ruski akademiki s takimi posli ne pečajo. Prosimo občinstvo, naj nam vse take primere naznani in s tem priporo- preprečiti nadaljne sleparije in izkoriščanje simpatij slovenske javnosti napram ruskim dijakom. — Odbor Zveze ruskih akademikov v Ljubljani.

— **Vojni invalidi in vdove** naj se takoj zglasijo v pisarni Kraljevega odbora UVI v Ljubljani, St. Peterska vojašnica, da dobe cenejši premog. Članske knjižnice predložiti.

— **Ponesrečen vajenec.** Elektrotrelniški vajenec, 18letni Slavko Demšar je bil zaprosen pri delu na novi stavbi v Cernetovi ulici. Ko je stal na zadnjem klimu 2 m visoke lestve, se mu je ta izpodmaknila ter je Demšar zgrmel z viska na tla. Pri padcu si je zvil in izpahnil desno nogo, obenem pa je dobil še več lažjih telesnih poškodb. Ponesrečenca so odpeljali z rešilnim vozom v splošno bolnico.

— **Zatekla se je belo-rjava psica** braka, imenovana Ledj. Okrog vrata ima žico. Za cvestilo proti nagradi prosil Josip Ložar, Kamniška 283, Šiška.

— **Žeparji v vlakih.** Pred nekaj dnevi je bil v potniškem vlaku med Rimskimi toplicami in Zidanim mostom okraden Pavel Rancinger, učitelj iz Ljubljane. Neznani izmuzniček mu je odnesel riavo aktovko, v kateri je imel več raznih osebnih listin in jestvin. Tat je baše na Zidanem mostu izstopil in ga ni bilo mogoče izslediti kljub takojšnemu zasledovanju.

— **V jarek je padla.** Ko je šla okrog 13. kuharica Pepca Keršmančeva, stanujoča v Linhartovih ulici št. 7, po Jurčičevem trgu, je bila prisiljena stopiti na desko čez jarek v katerega polagajo plinove cevi. Deska se je zlomila in je Keršmančeva padla v jamo. Poleg strahu je odnesla tudi več poškodb na levi nogi. Zadevo je prijavila stražniku. Provizorno izkopani jarek so pozneje zavarovali z bolj solidnimi deskami.

Semena vseh vrst
zajamčeno najboljšo kakovost
priporoča:
ANTON FAZARINC, CELJE

— **Nezgodna splavarjev.** Pred večerajšnjim popoldne je pripeljal neki splav mimo kapucinskega in železniškega mosta do zasilne brvi, ki so jo uporabljali za dovažanje gramoz za stavljenju nabrežja pod Starim gradom. Splav je podrl brv in jo vlek el več metrov daleč po Savinji.

— **V celjski javni bolnici** je umrl 11. t. m. 51 letni delavec Jakob Geiser iz Lave pri Celju.

Iz Maribora
Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440.

— **Razobesite zastave.** V nedeljo 14. t. m. zjutraj bo naše mesto sprejelo 500 nemških avtomobilistov. Da bo vtis odličnih gostov o prihodu na naša tla čim svečanejši je potrebno, da tudi na zunanem do-kožemo, kako dobrodošli so nam v našem mestu in da se vsaj deloma oddolžimo za slijan sprejem jugoslovenskih avtomobilistov v Nemčiji, poziva županstvo mesta Maribora vse prebivalstvo, da okraši omejenega dne svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami.

— **Nedelja v mariborskem gledališču.** Ker velezabavna burka Charleyeva teta izredno zabava občinstvo, se v nedeljo ob 15. ponovno uprizori to izredno komično delo, da se bodo tudi okoličani lahko od srca bavavali. Zvečer ob 20. vprizore lepo uspe- lo opero Grof Luksemburški. To pot bo nastopila v subretni vlogi gdč. Kuntnerjeva.

— **Najdena je bila večja vsota denarja.** Kdor je denar izgubil, naj se oglasi pri g. Francu Koširju, mag. oficijalu, mestni popo-vovalni urad, soba 46.

— **Poškopite Tržaško cesto.** V nedeljo zjutraj bo dospelo v Maribor iz vse Slove-nije in Hrvaške mnogo avtomobilov, da prisostvujejo sprejemu nemških gostov. Pre bivalstvo ob Tržaški cesti bo v primeru le-gega vremena izpostavljeno nezgodnemu prašu. Razen tega pa tudi tuji — avtomobilisti, ki bodo s številnim spremstvom od- hajali iz mesta, ne bodo odnesli najboljšega vtiša. Prizadej naprošamo magistrat, da omejenega dne vsaj dvakrat poškoppi Tr-žaško cesto in nas tako zaščiti pred nezgod- nim prašom.

— **Ne puščajte ulic.** Znano je, da je Maribor po svojih dvorednih, parkih in nasadih veljal povsod za najprijetnejše mesto. Večina ulic je bila v poletnih mesecih vročine prijetno zasenčena in zaščitena od oblakov prašu. Naraščajoči promet pa je zalival, da so padla pod sekiro mnoga drevesca, ki so bila mestu koristna in v kras. Odraslanje je bila potrebna in opravljena. Včeraj pa so ob dohodu železniškemu via-dukta v Magdalenskem predmestju pričeli kaznjenci izkopavati grmovje, ki ga rabi Olepševalno društvo za povzdigo Magda- lenskega parka. Mislimo, da bi se slično gr- movje za park lahko nabavilo v najbližji okolici mesta, ne pa ob ulici, kjer zelenje ščiti pasante pred prašom in vročino.

— **Dvkratni vojaški begunc.** Od voja- kov je pobegnul Jože Medved iz Tacna pri Ljubljani, pa se je v marcu z eskorto povr- ni k pristojni komandi. Pri Slavonkem Brodu jo je zopet popihal. Vrnil se je k so- rodnikom, kjer je ukradel razne obleke in denarja v skupni vrednosti 1500 Din. Nato je priromal v Maribor, kjer se je izdaljal za Ivana Novaka. Med iskanjem prenočišča je v četretke uporabil ugodno priliko in izmak- nil neki dami zapusteno tiro ter jo hotel spraviti v denar pri nekem krošnjarju za bagatelo 100 Din. To mu pa ni uspelo. Po- licija ga je aretirala in ugotovila, da ima opravka z vojaškim beguncem in nevarnim izmuzvičem. Izročila ga je komandi mesta Maribora.

— **Izreden gost mariborske kaznilnice.** Z velikim molekom v roki je priromal te dni po daljši odsotnosti zopet v maribor- sko moško kaznilnico znani nevarni goljat in tat iz navade, Janez Frakelj. Znan sploš- no pod imenom »pater Frakelj«, Svoječas- no se je moral zagovarjati pred ljubljansko peroto radi raznih tatvin in goljufij, s ka- terimi je osrečil kranjsko deželo, a je bila petem na podlagi mnenja psihiatrov ob- tožnica proti njemu umaknjena. »Pater Fra- kelj« je obiskoval posebno rad pobožne du- še na deželi, katerim se je izdaljal za veli- kega prijatelja usmiljenih bratov ali znanih duhovnikov, ob ugodni priliki pa je lahko- verneže ogoljufal ali okradel. Z ponovno se ga vtačnil v blaznico na Studencu, od- koder pa je ali sam pobegnul, ali pa so ga odpustili kot simulanta ali ozdravljenega.

Iz Celja
Celjska redakcija »Jutra« ima telefon šte- vilko 190, ponoči v najnižih zadevah št. 191.

— **Romeo in Julija ter Janko in Metka** na celjskem odru. V sredo, 17. t. m. ob 20. uprizorijo Mariborčani umetniško remek de- lo, divno Shakespearjevo himno ljubezni, tragedijo Romeo in Julija. Za mariborsko gledališče bo uprizoritev tega dela velik ri- ziko, ker gostuje do 40 oseb, kljub temu pa ostanejo dramske cene, da še omogoči čim širšim slojem obisk umetniškega vrhunca tekoče sezone. Da se nekoliko porazdelijo ogromni stroški te predstave se uprizori pred njo ob 16. priljubljena otroška igr- a Janko in Metka tudi po dramskih cenah. Ker je verjetno, da bo za obe predstavi na- val na blagajno, priporočamo nakup vstop- nice čimprej.

— **Vesti o enotni slovenski oblasti** (ki so bile medtem že demantirane) so izzvale v tukašjih krogih živahne komentarje. »Nova Doba« se odločno izreka proti, češ da izkušnje iz časa, ko je bila Ljubljana uprav- ni center Slovenije ne govori za združitev obeh oblastí. Sentimentalni razlog zedinjene Slovenije pa ne drži, ker je danes vendar ena tretjina Slovencev pod tujim gospod- stvom. Originalno piše »Deutsche Zeitung«, ki dvomi, da bi bilo prebivalstvo maribor- ske oblasti za združitev, v ostalem pa ser- vira kot kompromis, naj bi se upravni cen- ter za Slovenijo prenesel iz Ljubljane in Maribora, ki sta obmejni mesti. V Celje kot geografsko in prometno središče Slovenije.

— **Fantje odhajajo.** Včeraj so se odpe- ljali letošnji vojniki rekruti z vlakom v do- stojnih osebnih vagonih.

— **Učiteljica v Celju.** Dario Niccodemi je obdelal v svoji komediji »Učiteljica« snov materinstva na dokaj srečen način. V igri se vrste tragične in komične scene v eiek- nem razporedu. Posamezni tipi so dobro očitani in kontrastirani. Mariborsko Narod- no gledališče je gostovalo v sredo, 11. t. m. zvečer v celjskem gledališču. Gosp. Joško Kovič je igró vestno režiral. Scenarija v 1. dejanju je docela ustrežala, v 2. in 3. de- janju pa je bila apartna. Izvrstno kreacijo je podala gdč. Kraljeva kot učiteljica Mari-

Pridel! Pozor! Kino „DVOR“
„11 vragov“
Prvi noometni športni vefilm — GUSTAV FRÖHLICH, EVELIN HOLT

Iz življenja in sveta

Krona z žebeljem iz Kristusovega križa

Propaganda za kronanje italijanskega kralja z železno krono langobardskih in rimskih cesarjev — Kronanje naj bi izvršil papež

V italijanskem časopisju se že delj časa opaža tendenca, ki kaže na oživljanje tradicije za kronanje italijanskega kralja, odnosno rimskega cesarja, s tako zvano železno krono. To kronanje naj bi izvršil sam papež v znak manifestacije dosežene sprave med Vatikanom z italijansko vlado in savojško vladarsko hišo.

Krona, ki bi jo papež v primeru tega kronanja položil italijanskemu kralju na glavo, je napravljena iz suhega bizantskega zlata. Železno pa jo imenujejo zaradi tega, ker se nahaja v njej šest železnih žebeljev. Med njimi je eden, o katerem gre glas, da je bil z njim Kristus prabit na križ. Legenda pripoveduje, da je žebelj našla prvotno sv. Helena. Poklonila ga je v diadem svojemu sinu, rimskemu cesarju Konstantinu Velikemu. Ta ga je zopet daroval Juriju Velikemu in od njega ga je prejela langobardska kraljica Teodilinda. Da bi se pa kdo ne pola-

komil svete relikvije, je dala Teodilinda kovati še pet sličnih žebeljev in je vse vključila v kraljevsko krono Lombardije. Krona se danes hrani v cerkvi v Monzi. Božji hram, ki čuva zaklad, je zgradila rečena langobardska kraljica, krona pa se je uporabljala stalno pri obredu kronanja rimskih cesarjev.

Zadnji vladar, ki so mu krono položili na glavo, je bil Napoleon I. Ko so mu je prinesli in jo je sprejel kot rimski cesar iz rok kardinala Caprare, si jo je posadil na glavo rekši: »Sam Bog mi je dal to krono in gorje tistemu, ki mi jo vzame!«

Kakor smo povedali zgoraj, se italijanski tisk močno zavzema za obnovu tradicije kronanja rimskega vladarja z železno krono langobardskih kraljev. Za to propagando nedvomno stoji oficijozni krogi, zato je zanimivo vedeti, kaj mislijo in kaj se pripravljajo.

Dr. Alfred Hugenberg
predsednik nemške nacionalne stranke.

Šola za radiomuzike

Na berlinski glasbeni visoki šoli so osnovali eksperimentalno za radio, čije namen je ugotoviti znanstvene podlage za umetniško oddajanje v brezžični stroki. Na omenjeni visoki šoli lahko oddajajo iz vseh prostorov z uporabo vseh mogočih oddajniških tipov in sprejemajo isto tako z vsemi mogočimi zvočniki. Izvajane skladbe morejo tudi fiksirati na jeklene žice in jih potem vsak čas ponoviti. V preizkuševalnici bodo predvsem raziskovali, kakšen vpliv ima prostor, zlasti njegova velikost, na čistost oddajanja, dalje kako morajo sedeti izvajalci pred mikrofonom. Znano je, da postavljajo radio na izvajanje vse drugačne zahteve nego običajna koncertna dvorana. Kar zveni v koncertni dvorani čisto sprejemajo in oddajajo aparati lahko zelo grdo in zato ni odveč, če so Nemci študiju teh problemov namenili celo stolico.

Koliko sile porabimo za pisanje

Mnogim se bo zdelo, da o kakšni porabi sil pri pisanju sploh ni govora — pa se zelo motijo. Znanstveniki so izračunali, da vodi pisec pero s prstikom, ki je podoben teži 16 in pol g. Če navaden učenček opravi s tem precejšnjo delo. Če piše dnevno samo eno uro in napravi na sekundo samo eno potezo, pomeni to toliko, kakor da je porabil za 16 in pol krat 60 krat 60 gramov sile, t. j. 59.400 g ali skoraj 60 kg!

Hitrejši pisec z dvema potezama na sekundo porabi na uro za 119 kg sile, v osmih urah 952 kg in v enem letu toliko, da bi se lahko kosal s kakšnim Herkulom. Za pisanje s svinčnikom pa porabimo šestkratno količino sile, ki nam je potrebna za pisanje s perom. Seveda so te številke za posamezne ljudi različne.

Razvoj avijatike v letu 2000

Na vprašanje nekoga dunajskega lista, kako bo z avijatiko leta 2000, se je odzvalo več tehnikov, arhitektov in pisateljev, ki slikajo človeško gibanje v tem letu takole:

Največji razvoj čaka letalo, zrakoplov, splošno zračno gibanje. Po zraku bodo vozili veliki zrakoplovi, v katerih bo prostora za sto oseb. Motorji ne bodo potrebovali bencina in olja. Eterški valovi bodo dvigali zrakoplove z zemlje, jim dali smer in jih privedli nepoškodovane do cilja. Letala se bodo dvigala do višin, doslej še nedoseženih, in bodo vozila s hitrostjo tisoč kilometrov na uro, tako da bo zračna pot z Dunaja v Ameriko ali Azijo prijetna razmeroma kratka vožnja.

Aeroplani-taksiji bodo vršili mestno službo, združujoč bližnje kraje, kar bo komudno za one, ki si ne morejo nabavit lastnega letala. Publika se bo za kratke leto posluževala lahko male letalne naprave z motorjem, da bo človek letel kot tič s erutmi. In še nekaj! Strehe hiš bodo morale biti ravne, da bodo služile za pristajališče aeroplanov.

Ptiči v topovih

Najbolj pokojni in najlepši svrhi služijo topovi, ki so razstavljeni na starem bojišču pri Gettysburgu v Pennsylvaniji. Dopsnik lista »Bird-Love« Merril Wood poroča, da je preiskal vseh 92 topov, ki spominjajo tu obiskovalce na stare boje. Med 58 topovi iz medij je našel, da so jih 55 rekvirirali ptiči za svoja gnezda, a med 34 železnimi je 32 takšnih topov. Mali kralji prebivalci morilnega orožja pripadajo kaj različnim vrstam. Ko se je približal topu 6 palcev, je zletel iz njega muhar, čigar gnezdo s štirimi jajčki je ležalo čisto blizu žrela, dočim so bila ostala gnezda tako daleč, da ni segel z roko do njih. V velikem topu je našel ostanke gnezda, ki so kazali, da je tu nekoč prebivala sova. Kraljiček se je nastanil prav udobno v majhnem topu, posebno številno pa so bili zastopani škorci. Nekje je našel čebele, drugje ose, tretjo cev si je spremenila veverica v shrambo svojih živ. Navzlic tišočim obiskovalcem se počutilo živlice v svojih nenavadnih stanovanjih prav dobro in mirno.

Nov incident z ameriškimi stražnimi ladjami

Milijonar Fish se je pritožil v Washingtonu nad čudnimi manirami, ki so jasne posadkam obrežnih stražnih ladij. V pritožbi navaja, da so v newyorškem zalivu streljale s topovi in njegovu jahto, češ da vozi alkoholne pijače. Prohibicijski uradniki so nato jahto preiskali in čeprav niso našli niti kapljice alkohola, so ravnali s Fishem in njegovim spremstvom skrajno surovo. Preklinjali so in držali revolverje naperjene proti Fishu in njegovim. Vlada je odposlala šefa obrežne stražne službe takoj na lice mesta, da preišče zadevo.

»Drobci Kristusovega križa«

V okolici Plzna se je potikal te dni neki slepar, ki se je izdajal za jezualskega meniha in prodajal lahkočnim ljudem »drobce Kristusovega križa« proti naplachu 50 do 1000 Kč. V enem samem kraju mu je šlo toliko kalinov na lim, da bi lahko vsi skupaj iz svojih drobcev sestavili križ, ki bi bil večji od originala. Končno je premetenez izginil, ko so se začeli zanj zanimati orožniki. Kolikor sumijo gre za nekega mlinarskega pomočnika, ki ga iščejo že zaradi drugih nepoštenih dejanj.

Pripravite se na dež!

Nihče naj ne bo v tem mesecu brez slovitaga nepremoljivega dežnega plašča, ki jih je naročila tvrdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Trije vzorci pomladanske mode
Predpoldanski plašč sportnega tipa; oblačilo in podloga plašča v »kapucinski« barvi, plašč sam iz crpe marocaine marine; oblačilo iz crpe georgette marine z jopico iz tafta.

Kaj je z Levom Davidovičem Trockim?

Lev D. Trocki, en v peti ruskih sovjetskih mogotcev, se je moral nastaniti v Turčiji, ker ga noče nobena druga evropska država sprejeti na svoja tla. Zadnje čase se je mnogo pisalo o tem, da bi sprejela Trockega Nemčija. Njegova navzočnost pa bi nedvomno razpallla strasti med skrajnimi socialisti in zavoljo tega bo Trocki moral ostati tam kjer je. Naša slika je zadnji posnetek markantnega revolucionarnega opozicionalca, Trocki sed poleg svoje žene v avtomobilu; sprodaj je njegov sin. Trocki je v zadnjem času deloma spremenil zunanost svojega lica.

Panameriška cesta

Na kongresu voznih cest v Rio de Janeiro, ki se bo vršil v kratkem, bodo pripravljali o načrtu zgradbe panameriške ceste, ki bo vezala sedemnajst glavnih mest vseh treh Amerik. To je gigantsko podjetje, pri katerem bo zaposlenih na desettisoče delavcev in treba bo deset let truda, da se delo dokonča. Cesta iz Otawe v Kanadi vstopi v Mehiko blizu Lareda. V Mehiki in Guatemali so že otvorjeni novi cestni deli, ki bodo pripadali panameriški cesti, katera bo dolga kakih 25 tisoč kilometrov.

Olimpijske igre leta 1936.

Baron de Güel, zastopnik Španije v mednarodnem olimpijskem komiteju, je odpotoval iz Barcelone, da predloži uradno na zborovanju mednarodnega komiteja kandidaturu Barcelone za olimpijske igre leta 1936. Španci upajo, da bo predlog sprejet.

Robot v londonskem gledališču

Kapitan W. H. Richards je ustvaril s pomočjo mehanika A. H. Refella umetnega človeka, ki vzbuja v Londonu splošno občudovanje.

Peen:

Užaljeni povabljeni

Ta poučna zgodba je precej zamotana. Človek je razburjen, misel pobija misel. Ne ve, kje bi najprej zagrabil. Dogaja se na primer nekaj, karkoli. Človek čaka, ugiblje, misli: dej, tako nekako se bo izvršilo! Ali vraga! Čisto nepričakovano, mahoma, iznenada tako rekoč, treščil vmes. In izbuba se nekaj trinajstega. Nekaj povsem nemogočega. Kakor če bi rekel: slon se izvali iz jajca. Pišem: ljudje imajo poklice. To je že tako. Eden cepi drva. Drugi odira bedake. Tretji soli pamet. Četrti izdaja humorističen list. Ta se ukvarja s podomantijo, to je z umetnostjo čitanja človeške usode iz črt na podplatih, oni na primer je damski frizer. Moj prijatelj Milanček je dejal: »Jaz sem po poklicu kavarniški gost, o prostem času pa se ukvarjam z idejo, da postanem igralec.« Da, kavarniški gost! V kavarni so sedeli gostje. Niso bili morda navadni gostje. Takile: pride, popije kapucina (3 Din), prečita novine, odide. Kaj še! To so bili težki gostje. Dejal bi, živi kavarniški inventar. Niso posedeli pol urice. Dve, tri, še raj-

ši štiri ure! (Milanček včasih tudi po šest).

Predstavim: Igralec. Gospa z dežele. Igralka. Psihoanalitik. Poklicni gost. Slikar. Podjetni knjigarnar. Posedali so. Govorili načelne neumnosti. Pasli dolgčas. Skratka, bilo je zelo lepo!

Središče družbe je bila gospa z dežele. Gospa z dežele je... je... je... težko je pač! Zelo težko! Recimo: je bila zanimiva. Imela je namreč — milijone. Videl jih ni nihče. Občutil tudi ne. Vsi pa so govorili o njih. In če je kdo rekel gospe, kako in kaj je z milijoni, se je sladko nasmehnila. Ni rekla da, ni rekla ne. Očitno pa je bilo, da se ji laska. Da se jih zaveda.

Prvi je bil igralec Peter. Mož si je dejal: »Vup! Kaj si slep? Denarja nimaš. Podplati raztrgani. Obleka uničena. Poskusi! Morda pade kaj od tistih milijončkov!«

In je poskusil. Spremljal je gospo po ulicah, spremljal jo na kolodvor; govorili so celo — nu, marsikaj... Nu, naša družbica je posedala naprej. Prijetni dolgčas pa je nekako izginil. Nekaj ni bilo v redu! Nekaj je pričelo vreti! Milanček je prekinil svoje dosledno molčanje in je časih pomembno vzdihnil: »Daa, daa!« Podjetni knjigarnar je izpod čela opazoval Petra in gospo.

Rekel pa ni nič. Kaj je tuhtal, kaj je nameraval — kdo ve!

Nekega dne pa sta izginila od znamenite mize gospa in — podjetni knjigarnar! Peter je sedel tam, pa nič kaj potr ni bil videti. Nekaj je mrmljal o izmišljenih milijonih, o stricu iz Amerike, o kosu blaga za hlače, ki pa ni bogve koliko vreden. Poklicni gost je preložil noge, globoko vzdihnil in opomnil: »Daa, daa!« Slikar Pipek je krivil usta in mežikal z levim očesom. Igralka je gledala psihoanalitika, on pa njo. Po tistem sta si razlagala sanje. Potem se je Peter mahoma ujezil. Omenil je, da je to vendarle lumparija, da o kolegijski dandanes na svetu ni govora! Dodal je še, da naj vse skupaj — in tako dalje. Razšli so se deset minut prej, nego običajno.

Drugi dan. Prišla je gospa. Podjetni knjigarnar prav tako. Ali — zdaj je vstal eden, zdaj je vrgel drugega. Razgovori so postajali vlečundni. Sam bognavar je bil obsedel junake! Prepirlali in zbadali so se vsi vprek. Najbolj pa gospa, Peter in podjetni knjigarnar. Padale so čudne besede. O stricu iz Amerike... o milijonih (v spremstvu: ha, ha!)... o nekem hotelu... o nekem človeku, ki ne zna molčati... dalje o nekem možu, ki hoče

izkoriščati... o značaju... o nekem slepem možu... tiej!... Kakoob?... škandal!... opprositite?... prosim? ... nesseramnosst!... itd. itd.

In tako vsak dan. V sila napetem razpoloženju se je bližal težko pričakovani god ljube gospe z dežele. Gospa je bila za ta dan napovedala veliko pojedino, 20 povabljenih. Diné!

Gospa je vzdihovala: »Ah, koliko skrbj imam, moj Bog, kako je težko! Saj naše mesto nima primernega lokala! Nikjer ne znajo otmemo servirati! Ah, kako me skrbi!«

Od stalne družbe je povabila vsakega posebej. Tu pa so nastale čudovite zmešnjave. Peter je pogledal gospo postrani, takole z belino očesa: »Gospaa, jaz sem seveda povabljen?« Gospa pa je stisnila ustnice, kakor za poljubček. Sladko je spregovorila (važna je bila videti): »Žalibog, gospod — kvota je že polna! Vi, gospod podjetni knjigarnar — vi ste seveda povabljeni!« — — — Kaj? Kako? Aaaa... E, hudiča! Kaj si storil, Peter? Ali si bil ti oni mož, ki ni znal molčati? Čudno, dejte, zelo čudno.

Drugi dan se je gospa nenadoma okrenila k Petru (podjetnega knjigarnarja ni bilo poleg): »Gospod Peter, vi ste — značaj! Imate sicer čudne nava-

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti vnetju grla, prehladu kakov tudi gripi. Prave Panflavin pasile v gornjem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Radio program

Sobota, 13. aprila.
LJUBLANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13.: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Nemščina. — 19: Split in okolica. Propagandno predavanje v nemškem, slovenskem in českem jeziku (g. Pintar). — 19.30: O primerjajočem veroslovju (prof. dr. Erlich). — 20: Koncert orkestra balajak »Kremelj«. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Poročila in napoved časa. — 22.15: Sprehod po Evropi. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncert komorne glasbe. — 22.10: Godba za ples — BEOGRAD 12: Napoved časa in poročila. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Popularne srbske pesni s spremljevanjem kitare. — 20: Predavanje. — 20.30 »Hasanaginica«. — 21.15: Poročila. — 21.30: Koncert: melodije o ljubzni. — 22.45: Godba za ples. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.15: Revija. — 20.40: Prenos programa iz Brna. — 22.25: Koncert iz Brna. — BRNO 18.05: Arie in pesmi. — 19.15: Prenos revije iz Prage. — 20.40: Komedija. — 22.25: Koncert lahke godbe. — VARŠA VA 20.30: Večerni koncert orkestra in solistov. — 22.30: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 19.15: Koncert komorne glasbe. 20.15: Veseloigra. — BERLIN 17: Popoldanski koncert. — 20: Zabaven večer. — 20.30: Roda Roda pripoveduje. — 21: Koncert orkestra. — FRANKFURT 16.35: Odlomki iz operet. — 20.15: Zabaven večer in lahka godba. — LANGENBERG 17.45: Pevski koncert. — 20: Zabaven večer in koncert lahke godbe. — STUTTGART 15: Popoldanski koncert. — 20: Prenos iz gledališča: Verdijeva opera »Rigoletto«. — 22.30: Koncert lahke godbe. — TOULOUSE 21.30: Večerni koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Reproducirana glasba. — 12.05: Koncert. — 17.40: Popoldanski koncert orkestra. — 20.15: Koncert moškega pevskega zbora. — 21.15: Dramski večer in pevski koncert. — Ciganska godba. — LONDON 19.45: Haydnove klavirske sonate. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21.30: Koncert orkestra. — 22.35: Koncert vojaške godbe. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 20.45: Koncert vojaške godbe. — STOCKHOLM 18.30: Vojaška godba. — 19.45: Mozartove skladbe. — 20.10: Pevski večer. — 21.45: Godba za ples.

Tehnični del rubrike ureja avtomobilni oddelak Vacuum Oil Company D. D.

Ljubljanski avtomobilski davek

Kakor znano je v Ljubljani mestni davak na avtomobile posebno visok ter znaša 1500 do 2500 Din. Prizadeti so le privatni vozovi in sicer dvojno. Poleg mestnega davka se plača v Ljubljani namreč tudi še mestna uvoznina pri vsakem pasiranju užitinske granice z dežele v Ljubljano in sicer po 10 Din Ljubljanski avtomobil plača torej vsakokrat neko posebno kazno, kadar se vrača v svoje rodno mesto, kjer je objekt jako energičnega davčnega vijaka! To so neznosne razmere, ki razvoju avtomobilizma v Ljubljani jako škodujejo in postavljajo naše mesto v jako čudno luč. Menda ni nikjer na svetu uvedena praksa tako krivičnega dvojnega obdavčenja. Ljubljanski Avtoklub se, kakor smo že poročali, trudi že več let, da preprča merodajne mestne faktorije o nevezdnosti te prakse ter je, kakor izgleda, le to dosegel vsaj delni uspeh. Napoveduje se namreč reforma avtomobilskega davka za mesto Ljubljano in sicer na osnovi čiste teže avtomobila, tako, da bi osebni vozovi plačali v bodoče po 70 Din od vsakega začeti 50 kg svoje teže. To pomeni malo olajšanje sedanjega stanja, a rešitev problema to ni, tem manj, ker dosedaj ni uspelo prepričati mestne občine, da je pobiranje posebne uvoznine za avtomobile, ki itak plačujejo v Ljubljani visok mestni davek, krivično in mestu samemu v škodo. O novem avtomobilskem davku se bo razpravljalo na prihodnji proračunski seji mestnega občinskega sveta in bi bilo iskreno želeli, da se takrat uveljavi pravilno in pravično naziranje o pomenu avtoprometa za Ljubljano. Nova davčna osnova bi bila v vseh avtomobilskih krogih brez ugovora sprejeta, ako bi istosčasno padla uvoznina za avtomobile, ki že itak plačujejo mestni davek. S tem bi bilo tudi vzpostavljeno primerno ravnanje s avtomobili, ki prihajajo od zunaj v Ljubljano in mestnega davka ne plačajo.

32 milijonov avtomobilov

»American Automobiles«, ki priobčuje vsako leto statistiko avtomobilov, osebnih in tovornih, ki vozijo na našem planetu, je tudi za lansko leto objavil podatke. Število avtomobilov je doseglo 1. januarja 1929 31 milijonov 929.952, nasproti 29 milijonov 638.535 dne 1. januarja 1928 in 27 milijonov 507.967 dne 1. januarja 1927. V letu 1929 se je torej število avtomobilov pomnožilo za 2 milijona 291.417 voz, od tega prirastka pride samo na ameriške Zedinjene države 1 milijon 250.000, torej več kot polovico celokupnega prirastka.

Države in dežele, ki razpolagajo z več kot 100.000 avtomobilskih vozil, so naslednje:

USA	24.494.580	(22.046.957)*
Velika Britanija	1.372.109	(984.368)
Francija	1.108.900	(901.000)
Kanada	1.061.828	(820.222)
Nemčija	545.100	(318.800)
Avstralija	515.851	(361.602)
Argentina	299.839	(222.610)
Italija	172.000	(150.000)
Spanija	156.501	(85.000)
Brazilijska	155.000	(104.561)
Nova Zelandija	151.454	(123.334)
Indija	131.500	(100.000)
Svedska	126.898	(99.200)
Belgija	108.225	(130.000)?
Južna Afrika	125.850	(81.000)

Izmed gori naštetih držav beležijo največji napredek v zadnjih dveh letih Spanija (84%), Nemčija (70%), Južna Afrika (55%), Brazilija (49%), Avstralija (43%), Velika Britanija (40%). Jugoslavija je imela leta 1927 8.400 avtomobilov, letos se cenil njih število na 10.000.

Po kontinentih se število avtomobilov razdeli tako-le:

Evropa	4.218.986
Azija	416.743
Afrika	278.272
Amerika (razen Zed. držav)	1.813.762
Zedinjene države	24.494.580
Oceanija	707.669

Češkoslovaški Avtoklub v novi palači

Češkoslovaški Avtoklub se je zgradil novo lastno palačo, kamor bo prav kmalu preselil svoje pisarne in klubske prostore. To bo ravno v času, ko se je klub po težkih početkih pred 25 leti prebil na prvo mesto v češkoslovaškem klubskega in dru-

žabnem življenju, hkratu pa je zavzel tudi prvo mesto na svojem področju kot najbolj poklicani činitelj v češkoslovaškem avtomobilizmu. Češkoslovaški Avtoklub se je razvil iz dveh klubov: iz klubov avtomobilistov in motociklistov. Privedil je prve razstave avtomobilov, pozneje pa je pokrenil in denarno podprl celo vrsto klasičnih avtomobilskih dirk, ki so zaslovene širom sveta. Povojni razvoj avtomobilizma prihaja do izraza v rapidnem napreivanju tega kluba. Češkoslovaški Avtoklub je član vseh znanih mednarodnih in inozemskih organizacij avtomobilistov.

Za novo zgradbo »Avtoklub« je napravil načrt znani češki arhitekt Janak. Hiša ima 4 nadstropja in je opremljena z vsem komfortom, ki ga zahteva moderno klubska življenje. V njej je velika društvena dvorana in restavracija. Pročelje je monumentalno in obloženo z naravnim trahitom, pred vodom so veličastne stopnice, takisto iz marmorja. V vsej zgradbi je mehanična ventilacija najmodernejšega sistema, centralna kurjava s toplo vodo, pnevmatična pošta, več dvigal in skoro v vsakem prostoru telefonski aparat.

Nova palača »Avtoklub« je za praško družabno življenje in za reprezentančne namene velikega pomena, ker ima »Avtoklub« zelo pogosto odlične inozemske goste.

»Bojkot nasprotnikom avtomobila.« Pod to devizo je pričelo iz Beograda vseh gibanje, da naj se jugoslovenski avtomobilisti po možnosti izogibajo vseh mest in krajev, kjer se od pasirajočega avtomobila zahtevajo kakršnakoli plačila (mitnina, tlas karine itd.). Oficijelni organ Avtomobilskega kluba SHS »Avtomobilski Vesnik« objavlja interesantne podatke, kako razne krajevne in mestne takse dražijo in ovirajo avtomobilski promet. Tako mora avtomobilist, ki se vozi iz Beograda v Novi Sad, torej razmeroma zelo kratko turo plačati na raznih takсах nič manj nego 116,50 Din, od tega samo na mitninah 65 Din, več nego ga stane za to progo bencin in olje! »Avtomobilski Vesnik« priobčuje poziv vsem članom Avtokluba, da naj se po možnosti izogibajo vseh mest, kjer se bira od potujočih avtomobilov kakršnakoli taksa. Kjer se tem mestom ni mogoče izogniti, naj se avtomobilisti v njih vsaj ne zadržavajo, naj ničesar tam ne kupujejo in naj bojkotirajo tamošnje hotele in gostilne, češ da je treba krivične napade na žepne avtomobilistov odbijati s tem, da se dotičnim krajem ne da nič zaslužiti. Pripravlja se »črna lista« onih krajev, ki jih je treba bojkotirati. Bojimo se, da pride na to »črna lista« tudi Ljubljana, ki ne le udarja svoje lastne meščane avtomobiliste z visokim davkom, temveč pobira povrh še od domačih in tujih avtomobilov v visoko mitnino. Podobna bojkotna gibanja, kakor ga pripravlja Avtoklub so bila v drugih državah jako uspešna.

Promet naših avtomobilov v inostranstvom je še jako skromen. Iz statistike izdanih triptikov (prehod preko granic brez triptikov je minimalen) je razvidno, da je bilo v l. 1928 jugoslovenskih avtomobilistov v Avstriji 514, v Italiji 258, Nemčiji 125, Madžarski 101, ČSR 58, Franciji 39, Švici 39, Rumuniji 25, v vseh ostalih državah — 16. Za Bolgarsko sta bila izdana le 2 triptika, za Grško nobeden. Vseh triptikov skupaj je bilo izdanih 1175, prehodov preko granice je bilo seveda več, zlasti iz obmejnih krajev. Interesantno je, da je bil avtopromet iz inostranstva v Jugoslavijo živahnejši nego iz Jugoslavije v inostranstvo. Tu prednjači oddaljena Nemčija, kjer je bilo l. 1928 izdanih 1146 triptikov za Jugoslavijo, v Avstriji 800, v Italiji 455, Rumuniji 142, Madžarski 125, ČSR 116, v Franciji 63, Švicarski 35, Angliji 18, v ostalih državah 26, med temi v Bolgarski 6, v Grčiji nobeden.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Kdo je izdal zaročenko? Zakaj? Kdo je izgubil podplate? Čemu maščevanje? Kdo ali kaj je brizgal? Kakšna odpoved? Zakaj si ni umival rok? Zmešnjava, sama zmešnjava! Psihoanalitik je skromno opomnil: »Mislim, da bi bilo možno pojasniti... Gotova dejstva so tu... Seveda časa treba... Je zelo težko!« Poklicni gost je samo vzdihnil: »Daa, daa!«

Približal se je slavnostni dan. Gospojino naročilo: »Jutri torej, ob 2. tukaj sestanek! Vsi! Gotovo! Ako se pojavi podjetni knjigarnar, mu porečem: z mano — ne! Do svidenja, do svidenja! Gospod Pipek — da ne pozabite?!« V očeh so ji igrala solze miline.

Slavnosti dan. Ob 2. Vsi zbrani. V pričakovanju. Pipek v novi obleki, z rožo v gumbici. Slavnostno razpoloženje! Gospe še ni, podjetnega tudi ne! Četrta na tri. Nervoza! Podjetni knjigarnar pride mimo nize, Smehlja se zagonetno. Odide. Kaj je to? Gospe še ni! Pol treh. Gospe še ni! Nervoza stopnjavana! Ogorčenje! Peter: »Skandal! Potegnjeni smo!« Poklicni gost: »Nezaslišano! Dol z milijoni! Humbug!« Pipek: »Tfej! Čuk na palci! Pa piške...« Moje piške! Psihoanalitik: »Neverjet-

no! Toda... Slučaji so, ki...« Igralka: »Zakaj pač?« Poklicni gost: »Gremo! Auf!«

Odhod užaljenih. Na oglu prve ulice. Poklicni gost: »Poglej, poglej! Tam so! Ubežniki! Izdajalci! Gospa je...« Podjetni tudi, seveda, kako pa... pa še ena, kdo neki je? Psihoanalitik: »Morda najavljena neznanica krasotica?« Poklicni: »Kaaaj? Si slep?« Peter: »Skandal! Toda ne vdamo se! Za njimi! Mirno ne bodo uživali brez nas! Naprej!« Pipek: »U boj, u boj... Za piške!« Igralka: »Ali vendar mi...« Poklicni: »Kaj, ali vendar! Nič ali vendar! Naprej! Maščujmo se!« Peter: »Tako je, naprej! Psihoanalitik: »Vsekako, če prav premislimo in preudarimo...« Pipek: »Nič premislimo, nič preudarimo! Naprej! Na piške!« Sledili so neopazno. Bojevitih, hudi, polni zlobnih naklepov.

Na vrtu predmestne, skromne, dokaj neugledne gostilnice. Za mizo sede: gospa, podjetni knjigarnar in neznanica. Pred seboj imajo pol litra cvička in sifon. Drugega nič.

»Naši junaki pridejo. Poklicni: »Jih že imamo! Prav blizu se bomo vsedli. Za mano!« Sedejo v bližino. Peter: »Dva

Na svečanosti ali predavanju očuvajo Vas od nalezljivih bolezni ustne dupljine okusne

ANACOT-PASTILE
DR. WANDERA

Dodisi

SV. ANTON V SLOY. GORICAH. Odkar je lani v avgustu dobilo naše »Prvo tamburško društvo« svojo dvorano z lepim odrom, se je delavnost društva zelo razvila. Priredilo je od takrat več gledaliških predstav kakor »Desetega brata«, »Županovo Micko« i. dr. Večino teh iger je moralo društvo ponavljati, tako so bile čbanske. Na velikonočni ponedeljek so igrali »Rokovnjake«. Predstava je v vseh pogledih dobro uspeła. Pred predstavo je z. Arko kratko razložil zgodovinsko ozadje igre in igro samo. Da je igra tako dobro uspeła, je predvsem zaslug neumorne uč. Zidarjeve, ki je igro režirala in našudirala. Sicer je isti dan in isto uro tudi odsek Orla priredil svojo igro in za njo je delal reklamo sam g. župnik Škof s prižnice. Vendar je bila dvorana »Prvega tamburškega društva« tako polna, da so morali ljudje odhajati. Igre si niso ogledali samo domačini, ampak tudi okoličani, celo oddaljeni Sv. Lenart je bil častno zastopan. Smatramo pa, da je bila opazka župnika, ki jo je povedal s prižnice preteklo nedeljo, ko je vabil k ponovitvi igre (»pridite v obilnem številu, danes se vam ni treba bati lenarskih muštarčev«) povsem neokusna in prav nepotrebna. Ni krivda antonskih naprednih igralcev, da so prišli Lenartčani k njihovim igri in ne k Orlom. Prvemu tamburškemu društvu pri Sv. Antonu pa želimo, naj se klub vsem javnim in prikritim nasprotnikom razvija v dosedanj meri in naj se še v naprej zaveda svoje prosvetne in izobraževalne naloge.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priobčuje knjižničar Matija Rode.

(Nadaljevanje).

- Mateš M.: Rdeče lučke ali risbe o ljubezni. 4410r.
- Koritnik G.: Listič iz angleške lirike. 4412p.
- Nansen F. (Albrecht F.): V noči in ledu. 4413r.
- Bošte A.: Pesmi. 4414p.
- L. J. P.: Ameriška zgodovina. 4415r.
- Feigel D.: Na skrivnostnih tleh. 4416.
- Vazov I. M. Bevk F.: Hadži Ahil in druge povesti. 4417.
- Reymont W. S. Benešič J.: Seliaci. Savremeni roman. I. Jesen. 1216h.
- Nečajev M.: Vuči. Hist. roman. 1220h.
- Dumas A.: Kraljičin gjerdan. 1221h.
- Klatič V.: Critice iz hrvatske prošlosti. 1213h.
- Koščič S.: Portreti. 1214h.
- Jurkić M.: Dubrovačka legenda. Priповijest. 1215h.
- Farrère C.: La nuit en mer. 702f.
- Farrère C.: Les condamnés á mort. Roman. 699f.
- Obey A.: Le joueur de triangle. Roman. 700f.
- Dunois D.: Georgette Garou. Roman. 701f.
- Panferow F.: Die Genossenschaft der Habenichtse. Roman. 10530n.
- Papin M.: Vom Hirten zum Erfinder. 10533z.
- Stirmšek P.: Zur älteren Geschichte der westlichen Südslaven. 10534z.
- Borden M.: Kleine Vagabunden. Roman. 10535n.
- Fadejew A.: Die Neunzehn. Roman. 10536n.
- Viebig C.: Die mit den tausend Kindern. Roman. 10537n.
- Nora A. de: Giorgione. Roman. 10539n.
- Rohmer S.: Der goldene Skorpion. Roman. 10540n.
- Rohmer S.: Vampirflügel. Roman. 10541n.
- Nowak K. F.: Der Sturz der Mittelmächte. 10542z.

- Georgević V.: Golgatha. Ein Balkanroman. 10544n.
- Olden B.: Das Herz mit einem Traum geboren. 10545n.
- Roger M. du Gard: Die Thibaults. IV. Die Sprechstunde. 10548n.
- : V. Sorellina. 10549n.
- Ebermayer E.: Das Tier. Novelle. 10554n.
- Hašek J.: Urschwejk. Der brave Soldat Schwewk vor dem Kriege. 10555n.
- Wallace E.: Die Eingeborenen vom Strom. 10556n.
- : A. S. Der Unsichtbare. 10557n.

KROMPIR

za seme in domačo rabo, najboljše vrste dobavljiva v vsaki množini po Din 185 100 kg

»Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Razpis

Električna cestna železnica razpisuje dobavo

- 253 m modrega blaga za službene obleke
 - 153 m blaga za plašče nadalje
 - 16 m blaga za službene obleke poduradništva
 - 15 m blaga za plašče.
- Pomudbe je vložiti v zapečatenem ovitku z vzorci vred do 22. t. m. do 11. ure dopoldne pri električni cestni železnici (remiza) na Zaloški cesti 25.
- Tam se dobijo tudi vzorci blaga.

Oglas.

Direkcija Državnog Rudnika u Mostaru nabaviće dne 30. aprila 1929 putem ponovne direktne pismene pogodbe:

- 1.) 132.369 m³ izrađeno crnog borovog drveta
- 2.) oko 20.000 kg raznog železa, lina, sufa i nitna
- 3.) oko 140 m ljevanih cijevi i cijevnih komada
- 4.) raznih sufa i klinaca
- 5.) sastav i montažu železne konstrukcije tornja za hlađenje
- 6.) okivanje spomenutoga tornja sa drvetom
- 7.) oko 10 vagona portland-cementa
- 8.) materijal, gradnju i montažu vodenog rezervoira.

Poblizi uslovi i nacrti mogu se dobiti kod spomenute Direkcije. Prva pogodba nije se mogla održati shodno čl. 91. Zakona o Državnog Računovodstvu.

Iz kancelarije Direkcije Državnog Rudnika u Mostaru broj: 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, i 2017/29

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nad vse ljubljena očeta in tasta, gospoda

Josipa Köhlerja

sedlarskega mojstra

izrekamo tem potom vsem našo toplo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev in cvetja in vsem prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti. Vsem in vsakemu še enkrat — naša prisrčna zahvala!

V Ljubljani, dne 12. aprila 1929.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sožalja ob prerani smrti našega dobrega brata, strica in svaka, gospoda

Aloiza Barleta

višjega šumarja v pok., posestnika itd.

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni gospodu odvetniku dr. Franju Salamunu in vsej njegovi spoštovani očetliji, ki je nepozabnemu rajnkemu stal ob strani v njegovih zadnjih dneh in blagega pokojnika spremil do Slovenjgradca, g. nadvetnikom inž. Urbasu in inž. Ružički in vsem ostalim predstavnikom uradov in oblasti, prečastiti duhovščini iz Ptuja in Slovenjgradca, zastopstvu šumarskega združenja v Ptuju in Slovenjgradcu za častno spremstvo, ptuškemu lovskemu društvu za častno salvo in poklonjeni venec, ptuškemu pevskemu društvu za ganljive žalostinke, ptuškemu sokolskemu društvu, nadalje vsem darovalcem prelepih vencev in slednjč vsem prijateljem in znancem iz Ptuja in Slovenjgradca, ki so spremili draga nam pokojnika v Ptuj in Slovenjgradcu na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakomur iskrena hvala!

Ptuj, Slovenjgradec, Dobrna, 11. aprila 1929.

ZALUJOČI OSTALI.

Konkurs.

Komandi Dravske Divizijske Oblasti Ljubljana

potreban je jedan grad evinski inženjer

Za ovo mesto mogu konkurisati naši državljani sa diplomom našeg ili stranog univerziteta.

Uslovi za prijem i upustva o podnošenju molbe mogu se dobiti svakog radnog dana u kancelariji Inženjerskog Odeljenja Dravske Divizije u Ljubljani ili preko pošte protiv plaćenju poštarine.

Molbe podneti do 25. aprila 1929. godine.

Iz kancelarije Inženjerskog odeljenja Dravske Divizijske Oblasti Pov. IBR. 216. 5252

Belo in črno v no

belo vino enovrstno, od ružice, rizlinga in burgundca ter črno vino od črne skadarke, pridelano pod nadzorstvom strokovnjaka, prodaja

Beočinska vinočradarska zadruga, Beočin - Srem.

Novost! Novost!

Zdaj gremo! Pa kam?

V novootvorenem turško orientalsko kavarno

»Ljubljanski dvor«

ki le otročena vsaki večer

do 2. ure ponoči.

Tam so vsakemu takoj na razpolago razni čaji, vabljivi in druge dobre ter okusne stvari

Za obilen obisk se pripravite

.....

Vsak petek namočena

POLENOVKA

Anton Legat, trg.

Ljubljana

Miklošičeva c. 28

.....

Lisičje, polhove kože

in vseh drugih živih stvari

vali kar-ali stalno »Koro«

enle leto D. Zdravje, trg.

vnica, Ljubljana, Florjan

aka ulica 9. 1054

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

»Spreten si res kakor opica,« je dejala ona in se zasmejala od srca. »A rajši ne poizkušaj več... kar sam mi prinesij cvetlice, bolj mirna bom tako.«

»Tedad smem še prihajati k tebi?« je vprašal, drhteč od upanja. Juana se je namrdnila.

»Zdaj, ko si se vrnil, menda ne misliš več oditi, kaj?« je vprašala.

»A kaj poreče tvoj oče!«

Mahnila je z ročico, kakor bi hotela reči, naj ga to ne skrbi, ter odrezala:

»Povej, ali me hočeš posecati, ne da bi se skrival kakor tat? Da ali ne?«

Z vznemirjenim obrazom je sklenil roke.

»Tedad se za ostalo ne menim,« se je nasmehnila. »Jedel boš z nami, spal boš tu in oblačila te bom, kakor se spodobi; delal boš pa samo tisto, kar veš, da moreš in znaš. Pojdi z menoj.«

Chico je zmajal z glavo in se ni ganil z mesta.

Deklica je prebledela ter žalostno in očitajoče uprla vanj oči.

»Nočeš?« je vprašala s solznim glasom.

Nato pa je dodala s svojo prejšnjo oblastno odločnostjo:

»Tedad nisem več tvoja gospica? Ne ukazujem ti več? Upiraš se mi?«

99

Pritlikavec je odvrnil tiho, toda z izrazom trmaste neomajnosti: »Ti si in boš zmeroj moje veselje. V ogenj bi skočil, da te vidim... A tega, da bi me hranila ter mi dajala obleko in zavetje — tega nočem več.«

Ko se je pri teh besedah nehote ozrla na njegove cape, je pobešila glavo in zardela. Juana ga je prišla za brado, vzdignila mu glavo in se z veliko nežnostjo zagledala v njegove oči. Čutila je, kaj se godi v njegovi duši, in srce ji ni dalo, da bi silila vanj.

»Naj bo,« je rekla po kratkem premolku. »Prihajal boš, kadar boš hotel, in tudi zastran ostalega bodi po tvoji volji. Toda ne pozabi, da bi mi prizadejal veliko žalost, če bi bil kdaj v potrebi in se ne bi spomnil name. Vedno, vedno ti hočem biti ljubeča in vdana sestra. Obljubi mi, da ne pozabiš tega!«

Te besede je izrekla z veliko milobo in z ganjenostjo, ki je ni mogla utajiti.

In kakor že večkrat, kadar je Juana igrala kraljico, je Chico tudi to pot pokleknil pred njo ter pobožno pritisnil ustnice na konček njenega satenastega šolnička.

Ponižnost tega dejanja je bila tem bolj ganljiva, ker je bil drugače sila ponosen. Vzlic svoji nedolžnosti ga je Juana dobro razumela in ličece ji je zažarelo od radosti in ponosa.

Sicer pa je sprejela pritlikavčev poklonitev brez zadrege, brez lažne skromnosti in brez krive sramežljivosti, kot dolžni davek svoji lepoti in dobroti. Sprejela jo je kot vladarica, vajena, da plava visoko nad smrtnikom, ki je ležal pred njo na obrazu. Obenem pa so bile njene oči polne nežnosti, s katero se je zlivala senčica porednega sočutja.

Chico se je naposled pobral in vzkliknil v burnem zanosu vsega svojega bitja:

»Ti si in boš vedno moja mala gospa!« Juana je veselo plosnila z ročicami in vzkliknila v ponosnem zmagoslavju:

»Vem, da bom!«

Nato ga je razposajeno prišla za roko.

»Pojdiva,« je dejala, vsa rožnata od zadovoljstva, »pojdiva k mojemu očetu!«

»Ne!« je z rahlim glasom ponovil Chico.

Trmasto je udarila z nožico ob tla.

»Kaj pa še hočeš?« je vprašala.

»Nočem, da bi me tvoj oče videl v takem stanju. Vrnem se jutri in videla boš, da te ne bo treba biti sram.«

Kaj je bil napravil in kako se mu je posrečilo, ne moremo povedati. Znano nam je samo, da se je drugi dan res prikazal v lepi, skoro novi, skrbno očiščeni obleki, v kateri se je njegova drobna postavica kar najugodnejše uveljavljala.

In tako je Chico zmagal na vsej črti. Videl je, kako so se očke kometne Juane zasvetle od radosti, da ga vidi tako gospodski napravljene. Na obrazih Manuela in vseh slug, ki so prihitali gledat, je tudi videl, kako strmiijo nad njim in občudujejo Chica, g'zdavega kavalirja. Od tistih dob je vedno gledal, da je imel v zalogi lepo, dobro hranjeno in čisto obleko, v kateri je mogel z mirnim srcem stopiti svoji kraljici pred oči.

Juani je bilo treba samo oviti roke okoli očetovega vratu, da je izprosila Chico odpuščanje. Ker vrli mož v dnu svojega srca ni bil hudoben, je sprejel izgubljenca še dokaj spodobno. In kar uvaževati ga je začel, ko je zvedel, da siromakec ni hotel sprejeti brezplačnega prenočišča kakor v minulih dneh.

Objava.

523

Uprava nekega veleposestva, ležečega v sodnem okraju ribniškem, proda prostovoljno iz svojih gozdov 600 komadov lepih debelih bukovih dreves.

Le pismene ponudbe in vlaganje kavcij se sprejema v Gospodarski pisarni Alojzija Klavs-a v Gorenji vasi pri Ribnici.

dne 26. aprila 1929 od 9. do 17. ure.

Interesenti dobe na zahtevo pismena pojasnila glede vsega istotam.

Tudi kupčija od strani prodajalca najboljšemu ponudniku se potrdi istotam, in sicer naslednji dan, to je v soboto, dne 27. aprila 1929, ali pa odkloni.

Nova knjiga!

Založba Luč v Ljubljani, poštni predal V, je izdala izvirno povest iz kmetijskega življenja

Martin Brbek

Pisatelj Ivan Podržaj

Povest vsebuje »eno najbolj skritih ljubezenskih dram naše vasi...«

Knjiga stane Din 20.— ter se dobi v vseh knjigarnah. Kdor jo naroči in pošlje istočasno denar direktno založbi Luč, poštni predal V, dobi knjigo poštne prosto. 9720-P

Kdor je nezadovoljen s svojim kruhom ali pecivom, naj poskusi peči z

Jugobanal-patent-moko

pa bo takoj nadvse zadovoljen!

Vodne turbine

autom. regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mlino izdeluje in dobavlja

G. F. SCHNEITER, Škofja Loka

podjetje za zgradbo vodnih turbin

Konkurenčne cene. Zahtevajte ponudbe. Prvovrstne reference.

Mlekarska industrija „ZDENKA“

Veliki Zdenci

proizvaja: desertni ementalec v škatljah po 6 obrokov, sir ala trapist, ementalec, Eidamski, Camembert, Romadur ter delavski sir kot tudi najfinije čajno maslo »Zdenka«. Zahtevajte ponudbe 3944-a

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palc

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 29. aprila t. l. ob 11. uri nabavo:

centrifugalne sesalje z motorjem

učinek ca. 300 lit. min. Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 3602.

Blago za ženske obleke

R. MIKLAUC

»Pri Skofje, Ljubljana«

Kupujte! Princesko Zvezdansko

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi dne 17. aprila 1929

3000 kg bučnega olja

Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 3547. II.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi dne 17. aprila t. l. ob 11. uri

1000 kg kave „Santos Ia“

Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 3546. II.

Šofer

5243

se išče za osebni avto od trgovskega podjetja v večjem mestu Slovenije.

Pogoji: samski, vojaščine prost, dober mehanik, sigurni vozač, z večletno vožnjo prakso, trezen in zanesljiv. Služba se lahko nastopi takoj ali po dogovoru.

Reflektanti, ki ustrezajo tem pogojem, naj naslovijo ponudbe, po možnosti s sliko opremljene, na oglasni oddelek »Jutra«.

Bukova in hrastova drevja

suha in polsuha eventualno tudi same okroglice. Kupim za dobavo junij — julij — avgust vsako množino. 526 a

Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.

Sprejme se takoj izvežban 520 a

Književodja in korespondent,

ki popolnoma obvlada slovenski in nemški jezik, pod ugodnimi pogoji v manjšem mestu. Prednost imajo samci s prvovrstnimi referencami. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »1001 A«.

POTOP

je največji in najživahnejši zgodovinski roman H. SIENKIEVICZA

1906 strani obsegajoči roman je izdala v dveh delih

TISKOVNA ZADRUGA V LJUBLJANI

Prvi del velja broširan 100.— Din vezan v platno 134.— Din
Drugi del velja broširan 100.— Din vezan v platno 124.— Din

Po otvoritvi trgovine

da se vpelje, dajem po najnižjih cenah blago svetovno znanih znamk:

kolesa „Dürkopp“

gramofone, plošče

šivalne stroje „Minerva“

„Columbia“,

„Odeon“

in v to stroko spadajoča dela

475

Izkoristite to priliko, da kupite blago iz prve roke v moji specialni trgovini
Prodaja na obroke — — Pridite in oglejte si!

„Tehnik“ Josip Banjai, Ljubljana, Pražakova ul. (Ljubljanski dvor)